

İçindekiler

Düşünce

- 3 Li-derkenar: *Fikir Sahibi Olup Zikir Sahibi Olmamak...*
CHUCK FAROE
- 5 Cinsellik ve Eşcinsellik: *Hristiyanlar ve Yerel Kilise için Kutsal Kitap'tan Yardım*
KEN WIEST

Kitap

- 12 Bu Çocuk Kim? *Matta'nın Düşündürücü Küçüklük Vurgusu*
CHUCK FAROE
- 16 Çerçevesiz Olmaz: *Derin Bir Kutsal Kitap Anlayışı için Kaçınılmaz Temel*
J.M. DIENER

Tarih

- 22 Kilise'nin Cep Tarihi: *Reformasyon'da Teolojik Değişim*
KEN WIEST

Hizmet

- 24 Yoel ve Yeşua Özçelik İle Tapınma Hakkında Bir Röportaj
KEN VE RHONDA WIEST

Kaynak

- 29 Dijital Dünya: *İlahi Koleksiyonu Cebinizde*
J.M. DIENER

Giriş

Hakkımızda

e-manet Türkiye’de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir.

e-manet, 2. Timoteos 2:2’deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi vardır: olgunlaşma ve hizmet.

Dergide benimsenen iki temel değer vardır: üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgiyle hoş görmenin yanı sıra, Kutsal Yazılar’a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz. **e-manet**’in yararlı olması için tepkilerinizi, isteklerinizi ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları yazikurulu@e-manetdergi.org adresine iletebilirsiniz.

e-manet’in tüm sayılarını <http://www.e-manetdergi.org> adresli web sitemizden indirebilirsiniz. Ayrıca dergimizde yayınlanan tüm makaleleri interaktif bir dizinde bulabilirsiniz.

Telif Hakları

e-manet’te yayımlanan makalelerin ve karikatürlerin telif hakları, yazarlarına veya onları ilk yayımlayan kurum veya yayınevine aittir. Mesih İmanlıları olarak telif hakları yasasını ihlâl etmek istemeyiz. **e-manet** kurulunun aldığı yayın izinleri, makalelerin ve karikatürlerin başka yerlerde (web siteleri dahil), yayımlanmasını kapsamayabilir. İznin nereden alınması gerektiğini öğrenmek için bize yazikurulu@e-manetdergi.org e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Li-derkenar

Fikir Sahibi Olup Zikir Sahibi Olmamak...

❑ *Chuck Faroe*

Kişisel bir zaafım var. Çok konuşkanım.

Tanrı'nın hikmeti, "Çok konuşanın günahı eksik olmaz, Sağduyulu kişiyse dilini tutar" der (Özd. 10:19). Yine de konu ne olursa olsun düşüncelerimi anlatmadan edemiyorum sanki.

Türkçedeki "fikir sahibi olmadan zikir sahibi olmak" deyimini akla gelir. İnternet'te bir vatandaş bu olayı kısa ve muzip bir şekilde tanımlamıştır: "Dolmadan taşmaktır"!¹

Peki, ama hiçbirimiz bilgisiz değiliz. Siz de ben de okumayı, yeni şeyler öğrenmeyi seviyoruzdur. Belirli bir yere kadar birikimimiz vardır. Yani, "dolmamış" sayılmayız. Bildiklerimizi başkalarına anlatmayacak mıyız yani?

Gene Özdeyişler'den bu konuyla alakalı olarak anlamlı bir ayet var: "İhtiyatlı kişi bilgisini kendine saklar, Oysa akılsızın yüreği ahmaklığına ilan eder" (Özd. 12:23). Bruce Waltke bu ayeti şöyle açıklar: "İhtiyatlı kişi bilgisini kendine saklar", çünkü gururla bilgisini sergilemek veya öfkeyle bilgisini diğerlerine zarar vermek için kullanmak gibi gizli bir kaygısı yoktur. Doğru durumu bekleyecek kadar özdenetimli ve ne zaman açıklaması gerektiğini bilecek kadar sağduyuludur..."²

Sonuç olarak bildiklerimiz Tanrı'nın bize lütfettiği bir imkândır. Rab'de olgunlaştıkça sadece başkalarına bildiklerimizi ispatlamak için sergi açmaktansa, uygun durumda yararlı olacağına bildiklerimizi paylaşıyoruz. İyi bir usta ikide bir aletlerini takım çantasından çıkararak şov yapmaz. Yararlı bir iş yapmak için uygun zamanda aletlerini çıkarıp kullanır.

Bu konuda kişisel zaafım olduğunu itiraf ettim. Değişmek, olgunlaşmak için hangi somut adımları atıyorum? Bu günlerde saygıdeğer bir ağabey bana mentorluk yapıyor. Onun hayatına bakarak ilham alıyorum. Üzüm üzüme baka baka kararır derler ya!

Mentorluk yapan ağabeyin adı F. F. Bruce; büyük bir Kutsal Kitap uzmanıdır. Gerçeği söylemek gerekirse, Bruce 1990 yılında vefat etti, Rab'bin yanındadır. Ama onun yazdıklarını ve hakkında yazılanları okuyarak kendim için ona mentorluk yaptırıyorum.

Dediğim gibi, bu konuda Bruce iyi bir örnektir. Bu kısa yazıda Bruce'un ne kadar bilgili olduğunu etraflıca anlatmak imkânsızdır. Ama fikir vermek için birkaç noktaya değineceğim.

Bruce, Birleşik Krallıklar'ın önde gelen üniversitelerinde (Edinburgh, Leeds, Sheffield, Manchester) Grekçe, Kutsal Kitap tarihi ve edebiyatı, Yeni Antlaşma ve Yeni Antlaşma yorumu konularında hocalık yaptı.

Bruce, dil konusunda çok yetenekliydi. Başta Latince, Grekçe, İbranice, Hollandaca, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca olmak üzere birçok dil biliyordu. (1962'de, 52 yaşındayken ve Sheffield Üniversitesi'nde hocalık yaparken, 1. sınıf Kıpti dili dersine öğrenci olarak katılıyordu!)³

Yaklaşık 33 kitap ve sayısız makale yazdı. Elçilerin İşleri'nin Grekçe metni üzerindeki yorum kitabı 1951'de yayımlandığında, "Müjdeci akademik çalışmalarının yeniden canlanmasında ve saygınlık

kazanmasında bir dönüm noktası" sayıldı.⁴ *The New Testament Documents, Are They Reliable* (Türkçesi: *Elimizdeki İncil Sağlamdır*) adlı eseri, 2006 yılında Amerika'daki *Christianity Today* dergisi tarafından "Müjdeci Hristiyanları biçimlendiren en önemli 50 kitaptan biri olarak seçilmiştir."⁵

Bruce, Birleşik Krallıklar'daki hem Eski Antlaşma Araştırma Cemiyeti (SOTS) hem de Yeni Antlaşma Araştırma Cemiyeti (SNTS)'nin başkanlığını yaptı. (Bu kurumların tarihinde yalnızca iki kişi bu ayrıcalığa nail olmuştur.)

İşte bu kadar değerli, bilgili bir insandı F. F. Bruce. Gelgelelim Bruce ile 1989'da yapılan bir söyleşide, şöyle bir konuşma geçti:

Bugün kiliseye önermek istediğiniz bir strateji var mı?

Hayır.

Sizce yaşadığımız bu günler dünyanın son günleri mi?

*Hiçbir fikrim yok.*⁶

Bu söyleşi Bruce'un vefatından önceki yıl, 80 yaşındayken yapıldı. Bruce her konuda fikir beyan etmek gereği duymamış, gönül rahatlığıyla "fikrim yok" diyebilmişti.

Başkalarına bildiklerimizi anlatmak gizli kaygılara dayanmasın, bir hizmet olsun. **E**

Sonnotlar

- ¹ "Fikir Sahibi Olmadan Zikir Sahibi Olmak", *Uludağ Sözlük* < <http://www.uludagsozluk.com/k/fikir-sahibi-olmadan-zikir-sahibi-olmak> > (18 Kasım 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ² Bruce Waltke, *The Book of Proverbs, Chapters 1-15* (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2004), s. 539-40.
- ³ Tim Grass, *F. F. Bruce: A Life* (Cambridge: Eerdmans, 2011), s.12, 27-28, 104.
- ⁴ A.g.e., s. 76-7.
- ⁵ A.g.e., s. 39.
- ⁶ Ward & Laurel Gasque, "An Interview with F.F. Bruce," *St Mark's Review* 139 (Spring 1989), s. 9

"Tanrı ile olan ilişkimizde bir soğuma yaşamamızın nedeni saygısız bir şekilde İsa Mesih'ten daha iyi bildiğimizi düşündüğümüzdür."

Oswald Chambers

EĞER

KURTULUŞUNU KAYBEDEBİLSEYDİN

→ **ONU KAYBEDERDİN** - John MacArthur

Telif Hakları © 2014 Adam Ford. <http://www.adam4d.com> izin ile kullanılmıştır.

Cinsellik ve Eşcinsellik:

Hristiyanlar ve Yerel Kilise için Kutsal Kitap'tan Yardım

✠ *Ken Wiest*

✠ *Petek Balcı*

Son günlerde Batı'da bazı tanınmış Hristiyanların eşcinsel olduklarını ilan ettikleri, bazılarının da eşcinsel hareketi destekledikleri görülmeye başladı.¹ Bazı Batı kültürleri eşcinsel evlilikleri şaşkıncu bir hızla kabul edip onaylamaya başladılar.² Türkiye'nin bazı yerlerinde bile eşcinsel evlilik yaygın bir şekilde kabul görmeye başladı.³ Eşcinsellik konusunun yanı sıra evlilik içi ve evlilik dışı cinsel ilişkiyle ilgili genel sorular olduğu da görülmekte.

Bu makaleyi birkaç kişi okudu ve benim ifadelerime ve bakış açıma yardım etti. Neslihan Yangın, Rhonda Wiest, Şafak Deveci, İbrahim Deveci, Kevser Deveci ve Özlem Yılmaz'a şükran borcum var. Yine de bu makalenin görüşleri, yanlışları dahil, sadece bana aittir.

Kutsal Yazı insan cinselliğiyle ilgili sessiz kalmadığı için bu konular biz Hristiyanlar için de tabu olamaz. Bu harika armağanı sağlayan Tanrı olduğuna göre, bugünkü aleni tartışmaların ışığında, O'nun cinsellik hakkındaki fikrini bilmemiz gerekir. Tanrı sözünde bizlere hem bu konudaki bakış açısını bildirmiş hem de insanın bu armağanı nasıl yozlaştırıp kötüye kullandığını göstermiştir.

Eşcinsellik hakkında Kutsal Kitap temelinde bir görüş oluşturmak için öncelikle Tanrı'nın cinselliği hakkındaki görüşünü ana hatlarıyla bilmemiz gerekir. Bu yüzden önce Kutsal Kitap'ta cinselliğin nasıl ele alındığına genel hatlarıyla değinelim, ardından yine bu çerçevede eşcinselliği değerlendirelim.

Kutsal Kitap'ta Cinsellik

Tanrı erkek ve kadını cinsel varlıklar olarak yarattı. Yaratılış 1:27'de erkek ve kadın, cinsel ayrım belirli biçimde özel birer İbranice sözcükle cinsel varlıklar olarak tanımlanır. Erkek ve kadın cinselliği, Tanrı'nın insanoğlundaki benzeyişini oluşturan bir parçasıdır. İnsan cinselliği, yaratılışın "iyi" olması ve erkekle kadının "yeryüzünü doldurması" için *gereklidir* (krş. Yar. 1:28,31). Cinsellik Tanrı'nın dünya hakkındaki tasarılarının dışında değildir, hatta yaratılış amacının tamamlanmasının kilit bir parçasıdır.

Kutsal Kitap, ilk evlilik birliğinin görüldüğü Yaratılış 2'den başlayarak, evlilik birliği dahilinde cinsel ifadenin normal, sağlıklı ve beklenen bir şey olduğunu öğretir. Dahası evlilikteki cinsellik zevk alınan, övülen ve teşvik edilen bir unsurdur (krş. Özd. 5:15-19; 1Ko. 7:1-5). Bireyin kendini cinsel yönden ifade etmesinin tek amacı üreme değil, yakınlık, neşe ve hoşnutluk dolu bir "tek beden" olma ilişkisini yaşamaktır. Ezgilerin Ezgisi kitabının tüm

bölümleri, özellikle 5:1'deki ifadeler bu ilişkiyi anlatır. İnsanın bu parçası, Tanrı'nın insandan talep ettiği kutsallığa aykırılık yaratmaz, evlilik birliği dahilindeki cinsel ilişki, kirli veya utanç verici değildir. Sadece erkeğin isteyip zevk aldığı bir şey değildir, kadın da cinselliği isteyip bundan zevk alır (bkz. Ezgiler Ezgisi'ndeki kadın ifadeleri).

Kutsal Kitap evlilik birliği dahilindeki cinsel ilişkiyle ilgili detay vermez (cinsel ahlaksızlığın her türlüünü engellemek için gerekli olan düzenliliği teşvik eden 1Ko. 7:1-5 dışında). Sıklığından, vücut pozisyonlarından, yöntemlerden, cinselliğin yapılabildiği yerlerden vs. bahsetmez. Buna göre bu meselelerde çiftin genel bir özgürlüğü olduğu sonucuna varılabilir. Ancak, Kutsal Yazıların diğer esaslarına dayanarak, iki unsurun cinsel ilişkiye dair meseleler üzerinde karara varmaya yardımcı olduğu görülür: Çiftin karşılıklı aşk ilişkisi ve çiftin içinde buldukları kültürel sınırları. (Kutsal Kitap'a dayalı kurallara uyduklarını veya bunlara ters düşmediklerini farz ediyoruz.)

Eşler tarafından karşılıklı kabul edilen ve kültürün izin verdiği standartların dışına düşen her türlü istek ve talep reddedilebilir; bu reddediş eş tarafından anlayışla karşılanmalıdır.

Bu standartların dışındaki cinsel ilişki Tanrı tarafından onaylanmaz, kabul edilmez.

“Standart yüksektir: zihinsel bakirelik. Tanrı hem erkeği hem kadını yarattı ve ikisi için de bu standardı belirledi.”

Standartlar dışı derken, her tür şehvet, cinsel fantezi, zina veya her tür evlilik dışı veya evlilik öncesi (hatta nişanlı olursa bile) cinsel ilişki söz konusudur. Bu listeye, kaçınılmaz olarak şehvet ve fanteziyi içeren mastürbasyon ve müstehcen cinsel ilişkiyi gösteren pornografiden hafif pornoya kadar her tür pornografi ile cinsel tahrik ve fanteziye yol açan her türlü görsel ve işitsel malzeme de bunlara

dahildir. Kutsal Yazılarda belirtilen diğer yasaklar arasında, evlilik içinde cinsel şiddet⁴, eşin dışında herhangi bir akrabayla cinsel ilişki ve hayvanlarla cinsel ilişki de yer alır (krş. Lev. 18).

Standart yüksektir: zihinsel bakirelik (Mat. 5:28; ayrıca 1Se. 4:1-8; 1Ko. 6:12-20). Tanrı hem erkeği hem kadını yarattı ve ikisi için de bu standardı belirledi. Bu yüzden bunu koruyan kimsenin zarar görmeyeceği mutlak. Buna göre, gençlerin (özellikle erkeklerin) cinsel sağlıklarını korumak için seks yapmaları gerektiği inancı yanlıştır.

Kutsal Kitap'ın, yani Tanrı'nın standardı böyle net olduğuna göre, insanın cinsellik paklık konusunda çoğunlukla zayıf olduğunu ve Şeytan'ın cinsel yönden baştan çıkarmayı iyi bildiğini de hesaba katarak (1Ko. 7:5'te yazılana dikkat), bireylerin cinsel günahı önlemek için büyük, ciddi, dikkatli ve güçlü bir çaba göstermesi gerektiği anlaşılmaktadır (Mat. 5:27-30, 1Ko. 6:18). Baştan çıkarmalardan (cinsel ima sözleri, giyim, fiziksel jestler – gözler dahil – baştan çıkarıcı yerlerden etkilenmek vs.) kaçınmak Hristiyan'ın zırhının bir parçası olmalıdır. Ayrıca, kültürün cinsel ahlaksızlıktan sağlıklı bir şekilde uzak durmaya yönelten makul ilke ve düşünceleri benimsenmesi ve uygulanması bu zırha destek sağlar. Cinsel günahı “kaçmak”, imanlının (ister erkek ister kadın) pak kalabilmek adına bu günahı tahrik edecek, ayartmaya yol açacak fiziksel (yer bakımından), duygusal ve zihinsel ortamdan mümkün olduğu kadar kendini uzak tutması, karşılaştığı an derhal ve aslında kelimenin tam anlamıyla kaçması anlamına gelir.

Bu tür günahlara karşı en büyük silahımız, kimliğimizin Mesih'te olduğunu ve Kutsal Ruh'un bedenimize yerleştiğini kabul etmektir. Bedenimiz Kutsal Ruh Tanrı'nın tapınağıdır. Dahası, belirlenen zaman geldiğinde bedenimiz dirilecektir. Bu da bedenimizin Tanrı'nın

gözünde ayrı bir önem taşıdığını gösterir. Bedeninde Kutsal Ruh'un bulunduğu bir imanlının cinsel bir günah işlemesi, aslında bu günahı bedeninde yaşayan Mesih'le işletmesi anlamına gelir ki düşüncesi bile korkunçtur (1Ko. 6:12-20).

Kutsal Kitap'ta Eşcinsellik

Eşcinsellik son yıllarda dünyada ön plana çıkan bir meseledir. Eşcinseller dünya nüfusunun az bir oranını teşkil etseler de, toplumun gözünde itibar kazanma savaşları şaşkıncı şekilde güçlüdür ve çabuk gelişmiştir. Peki, Kutsal Kitap'ın görüşü nedir ve imanlı eşcinselliği nasıl görmelidir? İmanlı ve kilise bu meselede neden sessiz kalan taraf olmamalıdır?

Yeni Ahit'te eşcinsellikle ilgili ana referanslar Romalılar 1:26-27, 1. Korintliler 6:9-10 ve 1. Timoteos 1:9-10'dur. Romalılar 1'e göre eşcinsellik, Tanrı'nın günaha karşı gazabının bir sonucu olup nihayetinde insanın genel vahyi reddedişinin ve kendine tapınmasının sonucudur. 1. Korintliler 6'da iki terim kullanılır; biri eşcinsel ilişkide aktif olan, diğeri de pasif olan içindir. Bu tür ilişkide taraflardan hiçbiri Tanrı'nın gazabından muaf değildir. Romalılar 1 hem eşcinsel şehveti hem de eylemi vahye karşı günahkâr bir yanıt olarak ve Tanrı'nın insanı günaha "teslim etmesinin" bir sonucu olarak tanımlar. Böylece İncil'de, evlilik bağı dışında erkeklerin kadınlara şehvet duymasının günah olması gibi, erkeğin erkeğe (veya kadın kadına) şehvet duymasının da günah olarak tanımlandığı görülür. Ancak bu bağışlanamaz bir şey değildir; eşcinsel eylemlerde bulunan veya bu yönde arzuları olan insan, diğer günahlarından olduğu gibi, Mesih'in kanı sayesinde bağışlanıp aklanabilir.

Eski Ahit'te eşcinsellikle ilgili anahtar metinler Yaratılış 19:5,13, Levililer 18:22 ve 20:13'tür. Eşcinsel eylemler yasaklanıp yargılanır. Bunlar, Levililer 18'de kınanan çeşitli cinsel faaliyetlerin uzun bir listesinde yer bulur. Eşcinsel ilişki "iğrenç bir şey" olarak tanımlanır ve ölümlü cezalandırılması gerektiği belirtilir. Levililer 18-20'de, İsrail halkı, Tanrıları Yahve kutsal olduğundan dolayı kutsal bir yaşam sürmeye çağırılmıştır.

"İncil'de, evlilik bağı dışında erkeklerin kadınlara şehvet duymasının günah olması gibi, erkeğin erkeğe (veya kadın kadına) şehvet duymasının da günah olarak tanımlandığı görülür."

Yaratılış 19'daki metni, özellikle eşcinsellik savunucuları, Tanrı'nın eşcinselliğe yönelik gazabını hafife alan bir yorumla değerlendirir. 19:5'teki "yatalım" sözcüğünün İbranice karşılığının "tanımak" fiili olmasından yol çıkarak, Sodomlu adamların bu misafirlere kabalık derecesinde bir yaklaşımda bulunmasından ötürü kentin yargılandığını iddia ederler. Buna göre ayetteki ifade "Getir onları da tanışalım" olmalıdır.

Belirgin iki kanıttan ötürü bu iddianın yanlış olduğu kolayca görülebilir. Kutsal Kitap'ta da söz konusu İbranice kelimenin sıklıkla Yaratılış 4:1'deki gibi cinsel ilişki anlamında kullanıldığı görülür ("Adem karısı Havva'yı bildi"). Buna ek olarak, Lut erkeklere "bu kötülüğü" etmemeleri için yalvarır (19:6). Misafirlerini Sodom'un erkeklerinden korumak için onlara "erkek yüzü görmemiş" kızlarını sunar (19:8; "Yeter ki, bu adamlara dokunmayın" demiştir). Kullanılan ifadenin cinsel ahlaksızlığı niteleyen bir fiili anlattığı ve Lut'un gözünde niyetlerinin kötü olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Eşcinsellik Neden Tanrı'ya Karşıttır?

Yazının başında Tanrı'nın cinsellik konusunda çizdiği genel çerçeveye değinmiştik. Bu çerçeveye göre cinsellik konusunda imanlının standardı iki temele dayanır: Tanrı'nın kutsallığı ve Tanrı'nın insanı yaratma amacı.

İnsanın Tanrı'nın kendisi için belirlediği cinsiyetten memnun olmayıp onu ameliyatla değiştirmesi iki bakımdan sorundur, günahdır: Tanrı'nın verdiği bedeni bozmuştur ve Tanrı'nın verdiği kimliği çarpıtmıştır. Bu kişinin cinsiyet değişimi ardından evlenmesi de söz konusu olamaz, çünkü mevcut duruma göre eşcinsel bir evlilik söz konusu olur. Ancak Tanrı'nın verdiği cinsel kimliğine dönerse, bu tövbenin bir işareti olabileceğinden dolayı, evlenmesi uygun olur. Ya da hayat boyu bekâr kalmalı.

Eşcinselliğin modern savunucularının, az önce değindiğimiz Kutsal Kitap metinlerini farklı yorumlama konusunda çok sayıda yazıları mevcuttur. Savunmaları çoğunlukla üç meseleye odaklanır:

1. Günümüz ile eski çağlar arasında kültürel farklılıklar olduğunu, bu nedenle eski yasakların artık geçerli olmadığını iddia ederler. Kültürel normların değiştiğini varsaysak bile, Kutsal Yazı'nın açık öğretisi reddedilemez. Kutsal Kitap'taki cinsellik öğretisi Kutsal Kitap dönemindeki kültüre dayanmaz, Tanrı'nın cinselliği var etme tasarısına dayanır. Bu tasarıya aykırı olan her şey insan eliyle yapılan yozlaştırmadır. Kutsal Yazıların yanı sıra, kilise tarihindeki tüm ortak öğretiler ve hatta seküler (laik) dünya tarihi, eşcinselliği ahlak dışı bir eylem olarak kabul etmiştir. Buna göre, eşcinselliği geçerli bir eylem ve yaşam tarzı olarak kabul etmek kişiyi hem Kutsal Yazı'ya hem kilise tarihine karşıt bir duruma, yani pek de savunulamaz bir konuma düşürür.
2. Kutsal Kitap'ın eşcinselliğe karşıt olmadığına inananlar Kutsal Kitap'ın yasakladığı eşcinselliğin "kötü, şehvet dolu eşcinsellik" olduğunu vurgularlar; yasaklanan eylem türlerini belirlemek için "cinsel hiyerarşi, baskı veya kötüye kullanma" gibi terimleri kullanırlar. Bir önceki alt başlıkta değindiğimiz ayetler, cinsel eylemden ve cinsel ilişkiden bahsederken adalete aykırılık konusuna girmemiştir ama zaten gerçekte asıl mesele adalet değildir.
3. Eşcinsellik savunucuları, yoz eşcinsellik ile gerçek aşk veya "tek eşli eşcinsellik" arasında fark olduğunu iddia ederler. Ancak yine söz konusu metinler bu tür ayrımlar yapmaz. İsa ve Pavlus'un da konuşmalarında belirttiği gibi, evliliğin başlangıçtan itibaren erkek ile kadın arasında olması tasarlanmış ve buyurulmuştur. Buna göre evlilik cinsel tamamlayıcılığa dayalıdır. Eşcinsel birleşme bu öğretiyi alaşağı eder.

Tanrı'nın tasarısı, buyrukları, uyarıları, eylemlerinde ve sözlerinde bu konuda çizdiği çerçeve bu denli belirginken, eşcinsellik savunucularının nihayetinde sevgiye, birliğe ve Tanrı'ya yönelen yüreğe sahip olduklarını öne sürmeleri, pratikte tüm bunları göz ardı etmeden mümkün değildir.

Birey, eşcinsellik meselesinde iyi bir niyetle görüş olarak veya kendi kişisel yöneliminde kararsız kalmışsa atabileceği iki adım vardır: Tanrı'nın bu konuyla ilgili sözlerini iyice öğrenmek ve kendi niyetiyle, düşünceleriyle Tanrı'nın sözleri arasındaki farklılıkları karşılaştırmak üzere masaya yatırmak. Her günahta olduğu gibi, bireyin bu konuda öğrendiği

gerçeklere dayanarak alçakgönüllülükle Tanrı'yı haklı görmeyi bu günahından daha çok arzulaması gerekir.

Hristiyan'ın ve Kilisenin Eşcinselliğe ve Eşcinsel Bireye Tutumu

Eşcinsellik günahdır ve Tanrı'nın gazabının hedefidir, ancak diğer günahlardan farklı bir kategoriye konulmamalıdır; bu anlamda Tanrı'yı hoşnut etmeyen eylemleri yapmış olan kendimiz de aynı konumda yer almışızdır. Müjde diğer günahlar gibi bu günahtan ve eyleminden de özgürlük sağlar. Eşcinsellerin her günahkâr gibi sevmeye ve kabul görmeye ihtiyaçları vardır. Hiçbir şekilde konuşulmazlarsa, bir araya gelmezse bu insanlar sevildiklerini ve kabul gördüklerini nasıl anlayacaklar? Tanrı'nın günaha, insana bakış açısını bilmeden, tüm bunlar uğruna Oğlunu feda ettiğini öğrenmeden, Tanrı'nın kendileri için tasarılarını kimden, nasıl duyacaklar? Ayrıca bir hırsızla konuşurken nasıl ona sürekli ve sadece hırsız olduğunu ve tövbe etmesi gerektiğini söyleyip durmuyorsak, bu insanlara yaklaşımımızda da hikmetli olmayı öğrenmemiz gerekir.

Birçok insan "günahkarı sev, günahtan nefret et" denklemine bir ikileme bulur kendisini ve sonucunda sadece bir tanık olsa bile kendisi de gerçeğe tutunmadığı sürece aldanabilir. Eşcinsel eylemleri sevgi temelinde değerlendirmeye başlamak, günah değilmiş gibi görmek, bunları bir ölçüde bile olsa hoşgörmek sadece basit bir yanılgı değildir; bu bakış açısı Tanrı'nın bu eyleme karşı tutumuna zıt olduğundan dolayı, Tanrı'yı bu konuda haksız ve hatalı bulmaktır. Bu durum diğer kişinin Müjde'ye ihtiyacı olmadığı durumuna getirir, böylece eşcinseli cehenneme mahkûm eder.

“Eşcinsellik günahdır ve Tanrı'nın gazabının hedefidir, ancak diğer günahlardan farklı bir kategoriye konulmamalıdır.”

İmanlılar Mesih'e gelirler ve yaşamlarını her türlü baştan çıkarıcı şeyle mücadele ederek sürdürürler. Cinsel arzuların varlığı ile bunun cinsel eyleme yansımaları aynı şeyler değildir. Aynı cinse ilgi gösteren ama cinsel ilişkide bulunmayan Hristiyanlar olabilir. Tıpkı kadınları arzulayan bir erkeğin hareketlerini ve düşüncelerini denetlemesi gerektiği gibi, aynı cinse ilgi duyanların da ahlaki

yaşama yönelerek hareketlerini kontrol etmeleri gerekir. Eşcinsel eylemlerin imanlılar arasında görülmesi durumunda kilise diğer ahlak dışı eylemlere karşılık verdiği tarzda davranmalıdır. Günahını sürdürmekte ısrar edenlere bir disiplin cezası olmalı, tövbe edenler de sevgiyle kabul edilmelidir.

Eşcinsellik savunucularının konuşmaları çoğunlukla haklar, adalet ve kişinin kendine dürüst olması temaları çerçevesindedir. Eşcinsel topluluk, cinselliklerini Kutsal Kitap merceğinden yorumlamak yerine, insanları Kutsal Kitap'ı kendi cinsellik merceğinden yorumlamaya teşvik eder.⁵ Bu yüzden kilisenin meseleyi tekrar Kutsal Kitap'ın dile getirdiği çerçevede anlamlandırmak için gayret göstermesi gerekir.

Kimlik kelimesi sıklıkla eşcinsellik tartışmalarında kullanılır. Kişinin kendisini eşcinsel kimliğe sahip ilan ederek, aynı cinsle olma arzusunu bir karaktere, hedefe ve kökene dayandırır. Bir Hristiyan şarkı sözü yazarı geçenlerde, yıllarca eşcinsel kimliğini inkâr etmenin kendisi için bir işkence olduğunu ve kendimizle savaşmak yerine kendi cinsel yönelimimizi Tanrı'dan bir armağan olarak kabul etmemiz gerektiğini belirtmiştir.⁶ Buradaki sorun, bu genç kadının kendi kimliğini cinsel olarak kendisini çekenle ifade etmesidir. Deneyimli bir pastör

şöyle belirtmiştir: “[Arzularınıza gem vurup sizi baştan çıkaran şeylere direnmek yerine] kendinizi sizi baştan çıkaran şeylerle veya arzularınızla tanımladığınızda bu çirkefliğin sonu gelmez!”⁷ Bir imanlı olarak Hristiyan birey kendisini arzuları veya onu çeken şeylerle değil, Mesih’le özdeşlemeyle tanımlamalıdır. Bundan dolayı kilisede bu günahla mücadele edenler, bu konuda kendi içlerinde savaşıyorlar, Tanrı’ya teslim etmiş Tanrı çocuğu olarak görmeyi hedeflemelidir.

Sonuç Olarak

Cinsellik Tanrı’nın verdiği armağandır, “iyi” olan yaratılışın bir parçasıdır. Tanrı’nın yaratma amacına uygun bir şekilde ifade edildiğinde, doya doya sevinç duyulacak bir şeydir. Ancak Tanrı’nın amacına uygun ifade edilmezse, günah söz konusudur. Kilisenin, imanlıların görüşü ve duruşu bu yönde olmalıdır. Her günah için geçerli olduğu gibi, bu günahdan da tövbe edilirse bağışlama ve kabul kilisenin duruşunun bir parçası olmalıdır.

Cinsel günahı işleyen birey Kutsal Ruh’tan yoksun, imanlı olmayan biriye, kilise ve imanlı Müjde’yi detaylı bir şekilde açıklar, sevgi ve dostluk gösterir, dua eder ama asla günaha hoşgörüyü bakamaz. Söz konusu kişinin kiliseye gelmesi durumunda hikmetli davranmak önemlidir; duruş ve yaklaşım kişiden kişiye değişebilir. En önemli nokta, imanlıların dengeli bir tutum sergilemesidir. Eğer birey günah işlemeye devam ederse, kiliseyi bu konuda zor durumda bırakmayı sürdürürse, kiliseye gelmesinin engellenmesi söz konusu olabilir. Yine de olgun imanlılar, imanlı olmayan bu insanlarla dost olup onlara yardım etmeye devam etmelidir.

Kutsal Ruh’un gücüne sahip olan ve bu tür cinsel günahı işleyen imanlı söz konusuysa, tövbe için kendisine fırsat verilmeli, kilise disiplin süreci sevgiyle, bilgelikle, dikkatli bir şekilde sürdürülmelidir.

Bu konu artık yaygın olduğundan dolayı tarafsız kalmak veya görüş sahibi olmayı gerekli görmemek doğru bir tutum değildir. Her imanlının, diğer konularda olduğu gibi, bu konuda da bir duruşa sahip olması gerekir. Aynı şekilde kilisenin de belli bir tutuma ve hazırda bir bilgiye sahip olması doğrudur. Eşcinsellikle ilgili konularda imanlılar olarak net ve açık, sevgi dolu ve bilgece cevaplar vermeye hazır olalım.

Kevin DeYoung⁸ aynı cinse ilgi duymayı da içeren her tür günaha karşı mücadele edenlere kilisenin verebileceği beş söz olduğunu belirtir:

1. Karşılama. *Söz veriyoruz ki size tıpkı diğerlerine olduğu gibi aynı misafirperverliği sağlayacağız. Geldiğiniz için teşekkürler.*

2. Dostluk. *Sizin de kilisedeki diğerleri gibi arkadaş edinmenizi istiyoruz. Hepimizin arkadaşlığa ihtiyacı var. Karşılıklı hesap vermeye ihtiyacımız var. Sevgiye ve gülümsemeye ihtiyacımız var. Bizim yükümüzü taşıyacak, bizim de onların yükünü taşıyacağımız insanlara ihtiyacımız var.*

3. Gerçek. *Kabulü veya anlaşılması zor gelen bölümleri hafifletmeden Kutsal Kitap’ı vaaz edeceğiz. Görkemli bölümlerin öne çıkmasına, korkutucu bölümlerin işe yaramasına izin vereceğiz. Ne kadar zor, tehlikeli veya rağbet görmeyenlerinden olsa da, Tanrı’nın bütün öğütlerini benimsemek için kendi yaşamımızda çabalayacağız. Bunu siz de yapmalısınız.*

4. Müjde. Olabildiğince sıklıkla, Mesih'in ölümü ve dirilişinin müjdesiyle ilgili ilahi söyleyip konuşacağız. Bağışlanmaya ihtiyacınız olabilir, bizim de sizin bağışlamanıza ihtiyacımız olabilir. Hata yaptığımız zamanlar olacak ama hedefimiz mümkün olduğunca gerçek, lütf ve Müjde dolu bir yer olabilmektir.

5. Umut. Geçersiz kılınmış günahın gücünü kırana iman ediyoruz. Yaşam değişikliğine iman ediyoruz. Ebedi yaşama iman ediyoruz. Yıkınıp yenilenebileceğimize, yeniden doğabileceğimize iman ediyoruz. Tanrı'ya hamdolsun, bir gün olacağımız şeyi daha henüz olmadığımızı iman ediyoruz. **E**

“Lütf günahın savunmacısı değil, kutsallığın anası ve destekçisidir.”

C.H. Spurgeon

“Tanrı önündeki mevkimizin kutsallaşmamızdan, kendimizi küçük düşürmekten, nezaketimizden ya da hislerimizden geldiğini hiçbir zaman düşünmeyelim. Bilesiniz ki Mesih'in mükemmel bir kefareti sunduğundan dolayı kurtulduk. O'nda tamliğe erişmiş bulunuyoruz.”

C.H. Spurgeon

Sonnotlar

- ¹ Jonathan Merritt, “Leading evangelical ethicist David Gushee is now pro-LGBT/ Here's why it matters,” *Jonathan Merritt On Faith and Culture* < <http://jonathanmerritt.religionnews.com/2014/10/24/david-gushee-lgbt-homosexuality-matters/> > (27 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ² “So far, so fast”, *The Economist*, < <http://www.economist.com/news/briefing/21623671-week-americas-supreme-court-dealt-supporters-gay-marriage-great-victory-we-look> > (27 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ³ “Eşcinseller Evlenebilmeli mi? - Sokak Röportajları”, *Alkışlarla Yaşıyorum*, < <http://alkislarlayasiyorum.com/icerik/158003/escinseller-evlenebilmeli-mi-sokak-roportajlari> > (27 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ⁴ Ken Wiest, “Tacizi Önlemeye ve Taciz Mağdurlarına Danışmanlık Yapmaya İlişkin Tanrıbilimsel Temeller”, < <https://www.e-manetdergi.org/tr/dergi/temmuz-eylul-2010/makale/tacizi-onlemeye-ve-taciz-magdurlarina-danismanlik-yapmaya-iliskin> > (27 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ⁵ Michael Brown, “How Should We Respond to Vicky Beeching”, *Charizma Magazine*, < <http://www.charismamag.com/life/culture/21113-how-should-we-respond-to-vicky-beeching> > (30 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).
- ⁶ A.g.e.
- ⁷ A.g.e.
- ⁸ Kevin DeYoung, “Five Commitments to Those Struggling with Same Sex Attraction in Our Midst”, *The Gospel Coalition*, < <http://www.thegospelcoalition.org/blogs/kevin-deyoung/2013/08/15/five-commitments-to-those-struggling-with-same-sex-attraction-in-our-midst/> > (10 Haziran 2014 tarihinde erişilmiştir).

Bu Çocuk Kim?

Matta'nın Düşündürücü Küçüklük Vurgusu

❖ *Chuck Faroe*

Bu sırada öğrencileri İsa'ya yaklaşıp, "Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?" diye sordular.

İsa, yanına küçük bir çocuk çağırды, onu orta yere dikip şöyle dedi: "Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz. Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur.

— *Matta 18:1-4*

Bu ayetleri okuduğumuzda ilk yanıtlamamız gereken soru, "çocuk gibi" olmak ne demek? Bu da hiç yabana atılacak bir soru değil, çünkü hem Göklerin Egemenliği'ne girmek hem de Göklerin Egemenliği'nde en büyük olmak "çocuk gibi" olmamıza bağlıdır.

Ne var ki bu ayetlerin yorumlama tarihinde İsa'nın çocuk benzetmesi, yorumlayan kişiler için biraz Rorschach mürekkep testi gibi olmuş, yani çocuk kavramı hakkında öncelikle kendi varsayımlarını ortaya çıkarmak için vesile olmuştur.¹ Böylece, "Çocuk nasıldır?" sorusuna, "masum" (Aziz Jerome, 347-420), "basit" (John Chrysostom, 349-407), "yumuşak huylu" (Papa 1. Leo, 400-461) ve "küstah değil, kin ve rekabet, hırs, çekişme ve... inatçı tutkularından arı" (Keşiş Euthymius Zigabenus, 12. yy) gibi cevaplar yakıştırdı. Ayrıca çocuklar, "babalarını izler, annelerini sever, diğer insanlar hakkında kötü düşünmeyi bilmez, zenginliğe meraklı değil, saygısız değil, nefret etmez, yalan söylemez, kendilerine söylenen şeylere inanır ve duydukları her şeyin doğru olduğunu sanır" (Aziz Hilarius, 300-368). Aziz Basil'e (329-379) göre, çocuklar "kimseye terbiyesizce cevap vermez, öğretmenleriyle tartışmaz, verilen eğitimi uysalca kabul eder." Üstelik çocuk "anne babanın verdiği terbiyeye boyun eğer" (Luther, 1483-1546), "kin beslemez" (Zwingli, 1484-1531), "kendi ulusları ile diğer uluslar arasında ayırım yapmaz" (Tolstoy, 1828-1910) ve "yeni fikirleri öğrenmeye açıktır" (İsviçreli Yeni Antlaşma profesörü Eduard Schweizer, 1913-2006).²

Bu yorumlar listesini gözden geçirdiğimde kendimi, "Bu insanlar hiç çocuk yetiştirdi mi?" diye sormaktan alamıyorum! Daha da önemlisi, bu kadar çeşitli çocuk anlayışı varken, İsa'nın, "çocuk gibi olmak" demekle ne kastettiğini nasıl keşfedeceğiz?

İsa'nın insanlara konuşmalar yaptığı ve Matta'nın yazıldığı dönemde çocuk olmanın nasıl anlama geldiğini anlamak için sosyal bilimsel yorumlama yöntemlerine başvurmalıyız. Sosyal bilimsel yorumlama nedir? Okuduğumuz Kutsal Kitap metni ve orada açıklanan davranışlar ve kavramlar o dönemin toplumsal bağlamını yansıtmaktadır. Bu açıdan, "çağdaş okuyucunun böyle yazıları anlayabilmesi için eski döneme ait bu metinlerde o zamanın toplumsal sistemleri hakkında hangi bilgilerin varsayıldığını net bir şekilde anlaması gerekeceği açıktır."³ Bu yorumlama yaklaşımının temelinde, eski dönemlerin sosyolojik gerçekleri hakkında geniş çaplı araştırmalar yatmaktadır.

Peki, İsa'nın konuşmalar yaptığı ve Matta'nın yazıldığı dönemdeki toplumsal ortamda çocukların durumu neydi? O dönemin insanları için çocuk kelimesi nasıl bir çağrışım yapıyordu?

Bu konuyu araştıran bazı uzmanlar, İsa'nın dönemindeki çocukluk gerçekliğini şöyle dile getirmiştir:

... antik çağda çocukluk, hayatın dehşet dolu bir dönemi idi. Çocuklar toplumun en zayıf, en savunmasız üyeleri idi. Bebek ölümleri bazen yüzde otuzu bulurdu. Sağ doğan bebeklerin yüzde otuzu altı yaşına kadar ancak yaşardı ve yüzde altmış da en fazla 16 yaşına kadar yaşayabilirdi... Kıtlik, savaş, hastalık ve göçten doğan sıkıntılara ilk maruz kalanlar çocuklar olurdu. Toplum veya ailede çocukların pek statüsü yoktu. Ergin olmayan çocuk, kölelerle aynı durumdaydı. Bir çocuk ancak yetişkinliğe erişince özgür insan sayılıp ailenin mirasçısı olma hakkına nail olurdu.⁴

O zaman "çocuk gibi olmak" o dönemin insanlarına nasıl bir çağrışım yapıyordu? Daha çok zayıf, savunmasız, statüsü veya nüfuzu olmayan biri olarak. İsa'ya göre Tanrı'nın Egemenliği'nde en büyük olmak buysa, ne diyebiliriz? Tanrı'nın büyüklük anlayışı insanlarınkinden epey farklı!

Aşağıda bu konuya döneceğiz.

"O zaman 'çocuk gibi olmak' o dönemin insanlarına nasıl bir çağrışım yapıyordu? Daha çok zayıf, savunmasız, statüsü veya nüfuzu olmayan biri olarak."

Ama şimdi Matta 18'deki çocuk konusu hakkında ikinci bir soru soralım. İsa bu konuya devam ederken (18:5-14 ayetlerinde), öncelikle birebir anlamda çocuklar, yani yaşça küçük insanlar hakkında mı konuşuyor, yoksa bu ayetlerde bu kelimenin mecazi anlamı mı var?

Öğrenciler, "Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?" diye sorunca İsa, cevap olarak "yanına küçük bir çocuk çağırır, onu orta yere" dikti. Dikkat ederseniz İsa, bu davranışını açıklamak için iki defa küçük çocuk *gibi* olmamız gerektiğini söyledi (bkz. 18:2-4). Ama bu küçük çocuk (sanırım) hâlâ orada dururken İsa sözüne devam ederek "gibi" demeden, "böyle bir çocuk" (18:5) ve "bu küçüklerden biri" (18:6,10,14) ifadelerini kullanır. Bu ayetlerde İsa çocuğun *gibisi* mi yoksa *kendisi* hakkında mı konuşuyor?

Önce bu konudaki görüşümü, ondan sonra bu görüşün bazı gerekçelerini belirteyim. Bu ayetlerde İsa'nın çocuğu birebir anlamda, yani yaşça küçük insandan çok, küçüklükle tanımlanan öğrencilerini kastettiğine inanıyorum.

İlk gerekçem, bu ayetlerin bulunduğu bölümün akışıdır. Bölüm başlarken Göklerin Egemenliği'nde büyüklük konusu soruldu. İsa, hizmetinin başından itibaren, Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığını ilan ederek insanları ardından gelmeye, yani öğrencileri olmaya çağırıyordu (bkz. 4:17-21). Burada İsa, O'nun öğrencisi olmak için, o dönemin küçük çocukları gibi statü ve nüfuzla sahip olmadan zayıf olacağımızı vurgular. İsa, 18:5-14 ayetlerinde "çocuk" ve "küçükler" terimlerini kullanır ama 18:15 ayetinde hiç duraksamadan, "Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse" diye devam eder ve kilise içindeki günah, disiplin ve bağışlama konularını ele alır. Öğrencilerinin sergilemesi gereken temel "küçüklük" niteliğini vurgulamak için de "öğrencilerim" anlamında "çocuk" mecazını kullanır. Çocuklara hizmet etmek mutlaka önemlidir ama bölümün konularına ve akışına bakılırsa İsa'nın çocuk hizmetini değil, O'na iman edenler arasındaki ilişkileri işlediği anlaşılıyor.

"Bu küçüklerden biri" ve "bana iman eden bu küçüklerden biri" deyişlerinin İsa'nın öğrencilerini kastettiğine dair bir başka gerekçe, Matta'nın diğer yerlerinde de bulunan "küçükler" kullanımıdır. Matta'nın 10. bölümünde, İsa öğrencilerine misyon hakkında öğretiler verir. İsa,

Mesih'i ve Göklerin Egemenliği'ni ilan eden öğrencileri kabul edenlerin Tanrı tarafından takdir edileceğini şu sözlerle açıklar:

*Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan bir ödül alacaktır. Doğru birini doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan bir ödül alacaktır. **Bu sıradan kişilerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, size doğrusunu söyleyeyim, ödüksüz kalmayacaktır.** (Mat. 10:40-42; vurgu eklenmiştir.)*

Burada "bu sıradan kişiler" olarak çevrilen kelimelerin Grekçe aslı, *tōn mikrōn toutōn*, yani "bu küçükler" şeklindedir. İsa'yı tanıtan öğrenciler gösterişsiz ve muhtaç olabilir. Önemli olan bu "küçük" insanların kişisel statüsü değil, temsil ettikleri Rab'bin kimliğidir!

"Önemli olan bu "küçük" insanların kişisel statüsü değil, temsil ettikleri Rab'bin kimliğidir!"

Gene Matta 25:31-46 ayetlerinde İsa, uluslardaki kişilerin yargısı *kendisi* muhtaçken (acıkmış, susamış, yabancı, çıplak, zindanda) O'na yardım edip etmediklerine bağlı olacağını söyler. Kendisine ne zaman böyle davrandıklarını anlayamayan insanlara İsa, davranışlarına göre, "**bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı benim için yapmış oldunuz**" veya "**madem en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz**" şeklindeki açıklamada bulunur (Mat. 25:40,45; vurgu eklenmiştir).

Bu ayetlerin yorumlama tarihinde iki ana görüş savunulmuştur: (1) Bu yargı, fakir ve muhtaç kişilere nasıl davranıldığına bağlıdır veya (2) bu yargı, uluslar arasında Mesih'i temsil eden öğrencilerine nasıl davranıldığına bağlıdır. Sosyal yardımın önemini kavrayan ve savunan kişiler için ilk yorum çekicidir. Fakat bu ayetler, sosyal yardım gibi haklı ama metin dışındaki kaygılara değil, Matta'nın bağlamına göre yorumlandığında, ikinci yoruma daha uygundur. "*En basit*" olarak çevrilen Grekçe *elaxistos* kelimesi aynı zamanda "*en küçük*" olarak da çevrilebilir. Burada, Matta bağlamında kilit nokta, bu insanların "kardeş" olarak tanımlanmasıdır. Matta'da İsa'nın kullandığı "kardeş" deyişi kendi öğrencilerini kasteder (bkz. örneğin, 12:50; 18:15,21,35; 23:8; 28:10). Matta 24:1-3 ayetlerine bakılırsa, İsa burada öğrencilerine sesleniyordu ve "kardeşlerim" kelimesi kesinlikle "öğrencilerim" olarak anlaşılıyordu.⁵ Yukarıda Matta 10:42 ayetinde gördüğümüz gibi, İsa'yı temsil eden kişiler dünya gözünde "küçücük," gösterişsiz ve yardıma muhtaç olabilir ama temsil ettiği Rab sayesinde mutlaka kabul edilmeye layıktırlar!

Matta İncili'nde "küçüklük" vurgusu sadece teknik terim düzeyinde değildir. İsa, öğrencilerinin Göklerin Egemenliği hakkındaki düşüncesini ve vizyonunu geliştirmek için statüden ve nüfuzdan yoksun "en alttaki"leri benzetme olarak örnek gösterdi: *çocuk* (18:1-4), *hadım* (19:12), *hizmetkâr* ve *kul* (20:26-7) gibi. Üstelik, *çarmıhını sırtlanmaya mecbur kalan mahkûm* benzetmesi de var (16:24). Bildiğimiz gibi, bu sadece bir benzetme değildir; İsa "*Tanrı'ya eşitliği sınımsız sarılacak hak*" saymayarak sadece bebek olarak doğmaya değil, en adi suçlu gibi çarmıha gerilmeye razı oldu (Flp. 2:6-9). Richard Bauckham Filipililer 2:6-9 ayetlerindeki temel meselenin "statü" ile ilgili olduğunu savunur. Bu meseleyi şöyle açıklar:

Göksel yerlerdeyken Tanrı özüne ait onur ve yücelikten, yani tanrısal statüden vazgeçerek... bunun yerine kul özüne razı olabilecek miydi? Çarmıhta ölen insanın onursuzluğuna, bütünüyle statü kaybına razı olabilecek miydi? Burada kendini alçaltmak ve itaat etmek ... sadece iyi ahlaktan doğan tutum değil, statü unsurunu tamamıyla reddetmektir.⁶

İsa'nın öğrencisi olmanın anlamını kavramaya gayret ederken en değerli küçüklük örneğimiz Rabbimiz İsa Mesih'tir.

Bu yazının başlığında Matta'nın küçüklük vurgusunun "düşündürücü" olduğunu söyledim. Tabii ki, En yüce Olan'ın kendisini böylece alçaltması bizi epey düşündürmelidir. Bu önemli gerçeğin yanı sıra, özet bir şekilde bu vurgunun birkaç düşündürücü yönüne daha değinmek istiyorum.

Dışardakilere İsa'yı temsil ediyoruz. Yahudilerin hukuk anlayışında, birinin elçi veya temsilcisi olarak gönderilen, gönderenin yetkisine sahiptir.⁷ "Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur" diyor Rab İsa Mesih (Mat. 10:40). Toplum gözünde önemsiz olabiliriz ama yüce Rab İsa Mesih'in temsilcileriyiz. Mesih'in mesajını ilettiğimiz zaman bize gösterilen tepki Mesih'e gösterilmiş olur. Bu büyük bir ayrıcalık ve ciddi bir sorumluluktur!

"Toplum gözünde önemsiz olabiliriz ama yüce Rab İsa Mesih'in temsilcileriyiz."

Topluluktaki kardeşlerimiz İsa Mesih'le özdeşleşmiştir. Dışardakiler Mesih'i temsil eden "küçük" ve basit imanlılara saygısızlık yaparsa Mesih'e de saygısızlık

yapmış olur. Bizi kabul ederlerse Rabbimizi de kabul etmiş olur. Ama Matta 18'e tekrar bakarsak, bu durum sadece dışardakiler için geçerli değil, topluluk içinde de geçerlidir. "Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni de kabul etmiş olur" (Mat. 18:5). Bu yazıda, Matta 18'de geçen çocuk teriminin esasında İsa'nın öğrencilerini kastetmek için kullanıldığını savundum.

Tanıştığımız veya karşılaştığımız "küçük" ve sanki "önemsiz" kardeşlere nasıl davranmalıyız? Kısaca, Mesih'in ta kendisi gibi! Bu ayetlerde bu konuda İsa bize iki önemli buyruk verir: kabul edin (18:5) ve hor görmeyin (18:10). Matta'da İsa'nın bütün öğrencilerinin birlikte Mesih'le özdeşleşmiş olması, Pavlus'un vurguladığı "Mesih'te olmak" ve "Mesih'in bedeni" olmak gerçeklerine benzer. Böylece Mesih'e duyduğumuz saygıdan dolayı birbirimizin zayıflıklarını hor görmeden birbirimizi sevmeliyiz ve birbirimize hizmet etmeliyiz.⁸

İsa'nın öğrencilerin sordukları soru (18:1) ve kendi aralarında çekiştiği konu (20:20-24), "Aramızda en büyük kim?" idi. İsa'nın Matta'da tanıtılan öğrencilerinden çok farklı olduğumuzu sanmıyorum. Statüye meraklı, daha doğrusu, kendi statümüze düşkün olmak o kadar kolay ki! Bir zamanlar popüler olan Sezen Aksu'nun "Haydi Bakalım!" adlı şarkısında "En büyük kim?" sorusu sorulur ve statü arayışının "bir acayip zor yarış" olduğu söylenir. Öğrenciler "en büyük kim?" diye sorunca, İsa biraz muammalı şekilde konuşarak "En büyük, en küçüktür" dedi. Esasında bizim için bu münasebetsiz bir sorudur. Rabbimiz çarmıhta bize statüden vazgeçeceğimizi öğretti. Yüce Rabbimiz yücelikle, büyüklükle değil, küçüklük ile tanımlanmaya razı olduysa, biz niye statü ve büyüklüğün peşinde olalım?

İsa'nın öğrencileri olarak önümüzde zor bir hedef var. Düşünsenize, küçücük olmayı öğreniyoruz! **e**

Sonnotlar

- ¹ Bonnie Miller-McLemore, "Jesus Loves the Little Children? An Exercise in the Use of Scripture," *Journal of Childhood and Religion*, C:1, S:7, Ekim 2010, s. 30.
- ² Ulrich Luz, *Matthew 8-20* (Minneapolis, Minnesota: Fortress Press, 2001), s. 427-8.
- ³ John H. Elliot, *What Is Social Science Criticism?* (Minneapolis, Minnesota: Fortress Press, 1993), s. 10-11.
- ⁴ Bruce Malina ve Richard L. Rohrbaugh, *Social Science Commentary on the Synoptic Gospels* (Minneapolis, Minnesota: Fortress Press, 1992), s. 117.
- ⁵ Charles H. Talbert, *Matthew* (Grand Rapids, Michigan: Baker Academic, 2010), s.276.
- ⁶ Richard Bauckham, *Jesus and the God of Israel* (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2008), s. 44.
- ⁷ R. T. France, *The Gospel of Matthew* (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2007), s. 413.
- ⁸ W. D. Davies, *The Setting of the Sermon on the Mount* (Cambridge: Cambridge University Press, 1966), s. 97-9.

Çerçevesiz Olmaz

Derin Bir Kutsal Kitap Anlayışı için Kaçınılmaz Temel

■ *J.M. Diener*

Babam evdeki tamiratları kendi kendine yapmaktan hoşlanır. Bundan dolayı yıllar içinde kendine bayağı bir ekipman biriktirdi. Neredeyse her iş için aleti var. Eskiden ona yardım etmek istediğimde çoğu zaman ne ben ne de o ihtiyacımız olan aleti bulabiliyorduk, çünkü babam işi bitince aletleri belirli bir yere koymuyordu, koysa bile işlevlerine göre ayırmadan koyuyordu. Böylece yapacağımız işlerin süresi artıyor, kalitesi düşüyordu. Çoğu zaman işi başka işlevlere yarayan aletlerle yapmak zorunda kalıyorduk ve işe yarasa bile bizi zora sokuyor, istediğimiz sonucu da tam vermiyordu. Bir gün birlikte aletleri sınıflandırdık, her biri için belirli bir yer seçtik ve oralara yerleştirdik. Artık aletlerin nerede olduğunu biliyorduk. Tamiratlarımızın verimliliği arttı, sonuçları da daha iyi oldu, çünkü doğru iş için doğru aleti kullanabiliyorduk.

Birçok Hristiyan Kutsal Kitap'ı yorumlarken bizim bu aletlerle yaşadığımızı yaşıyor. Kutsal Kitap'taki gerçekleri öğreniyorlar ama bunların çerçevesini (bağlamını) bilmediklerinden dolayı derin manalarını anlayamıyorlar, sık sık yanlış uygulama söz konusu oluyor ve bazen sapkın öğreti verilmesine bile yol açıyor. Zaten Kutsal Kitap yorumlamanın asıl hedefi Tanrı'yı hoşnut eden bir yaşamdır. Doğru yorum doğru öğretiyi, doğru öğretiyi ise doğru uygulamayı doğurur. Her Kutsal Kitap öğrencisinin hedefi bu olmalıdır: Tanrı'nın istediği şekilde yaşamak.

Bundan dolayı her Kutsal Kitap öğrencisinin bir şekilde Kutsal Kitap'ın çerçevesini kavraması gerekir. Bu çerçeve dört parçadan oluşur:

1. Bağlam kavramı
2. Vahyin gelişimi
3. Kurtuluş tarihinin gelişimi
4. Kitapçıların tarihi ve kültürü

Ancak bu çerçeveyi kullanarak nihai hedefimize ulaşabilmek için çerçevenin iki çivi üzerine asılı olması şarttır: Birinci çivi, Kutsal Kitap'ın (Tevrat, Zebur, Peygamberler ve İncil) baştan sona kadar, sözbesöz Tanrı'nın sözü olduğu inanmaktır. İkincisi ise Kutsal Ruh'un aydınlatıcı rolüne inanıp şahsi veya söylevdeki yorumlarda etkin olacağını beklemek şartıdır. Çünkü Kutsal Ruh'un etkisi olmazsa, aletleri istediğimiz kadar doğru şekilde kullanabiliriz, ancak yorum, öğretiyi ve uygulama O'nun isteğine bağlı bir şekilde gerçekleşmez. Petrus da şöyle demiştir:

Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. (2Pe. 1:20)

Bu varsayımları kabul ederek bu dört parçayı teker teker ele alalım.

1. Bağlam Sultandır

Kutsal Kitap yorum dersini aldığımda bize ilk ve temel olarak öğretilen kural şuydu: Her şey bağlamına göre yorumlanmalıdır. Bu kavram "bağlam sultandır"¹ ifadesi ile özetlenebilir. Yorumu yaparken ayetin bağlamı göz önünde bulundurulmalı:

1. Kutsal Kitap'ın genel bağlamı
2. Sözün yazıldığı veya verildiği tarihi ve kültürel bağlam
3. Bulunduğu kitapçığın bağlamı
4. Bulunduğu bölümün bağlamı

Birinci, üçüncü ve dördüncü bağlamları çözmek herkes için kolaydır, çünkü bunları bilmek için sadece Kutsal Kitap'ı okumak gerekir. Tarihi ve kültürel bağlamlar birazcık daha çaba gerektirir, ancak Kutsal Kitap'taki kitapçık girişleri, *Açıklamalı Kutsal Kitap*'taki (AKKİT)² notlar veya *Holman Kutsal Kitap Rehberi*³ gibi yayınlar bu bağlamları bize açıklar. Ayetleri bağlamlarının dışında yorumlamak birçok yanlış ve sapkın öğretilere yol açmıştır.⁴ Çerçevenin sadece bu parçasına uymak, yorumlarımızın Kutsal Kitap'ın genel öğretilerine uygun olmasını büyük ölçüde etkileyecektir. Çerçevenin diğer parçalarını kullanmazsanız bile bunu kullanmaya dikkat edin.

"Çerçevenin sadece 'bağlam sultandır' parçasına uymak, yorumlarımızın Kutsal Kitap'ın genel öğretilerine uygun olmasını büyük ölçüde etkileyecektir."

2. Vahyin Gelişimi

Tanrı kendisini insanoğluna birdenbire açıklamadı. Vahiy bir süreç içinde gelişti. Yorum yaparken bu fikri göz önünde bulundurmak çok önemlidir. Bu kavrama göre, peygamberler kendilerinden sonra hizmet eden peygamberlerin bildiklerini bilmezler.

Örnek olarak Davut'u ele alalım. Davut'un elinde büyük bir olasılıkla yazılı olarak sadece Musa'nın yasası ve birkaç Mezmur vardı (belki Eyüp kitapçığının şiirsel bölümleri de). Bunları göz önünde bulundurarak, Bat-Şeva ile zina işledikten sonra, Davut'un 51. Mezmur'daki "Kutsal Ruh'unu benden alma" (Mez. 51:11b) ifadesi nasıl yorumlanmalı? Davut kendi hayatında neleri gördü, Tanrı'nın o zamana kadar verdiği vahiyde neler vardır da böyle dua etti? Davut, Tanrı'nın Saul'u reddedip Kutsal Ruh'u ondan alıp yerine kötü bir ruh gönderdiğini gördü (1Sa. 16:14 vd). Saul'un son halini bildiğinden dolayı Davut Kutsal Ruh'u kaybetmekten korkuyor. Tanrı'dan uzaklaşmak istemiyor ki onun bu durumda en çok korktuğu olaydır. Tanrı'nın hem yakınlığını istiyor hem de Tanrı'nın verdiği özel yönetim otoritesini kaybetmek istemiyor. Eğer Davut'un yaşadığı bağlam ve vahiy göz önünde bulundursak, bu ifadeyi böyle yorumlamamız gerekir.

Gelelim günümüze. Tanrı kendisini İsa Mesih aracılığıyla nihai bir şekilde tanıtmış bulunuyor. Tanrı'nın yazılı vahyi, Kutsal Kitap tamamlanmış durumdadır. Davut'a verilmiş olmayan ve bundan dolayı onun bilmediği vahiyler elimizde. Peki, bunları göz önünde bulundursak, Hristiyanlar olarak Davut'un duasını edebilir miyiz? Pavlus açıkça Kutsal Ruh'un kurtuluşumuzun garantisi olarak bize sonsuza dek verildiğini açıklar (2Ko. 1:22; Ef. 4:30b). Pavlus ayrıca Kutsal Ruh'u "kederlendirebileceğimizi" (Ef. 4:30a) veya "söndürebileceğimizi"

açıklıyor (1Se. 5:19). Ama bunlar olsa da, Kutsal Kitap'ın açık öğretisi, İsa Mesih'e inananların Kutsal Ruh'u kaybedemeyecekleridir.⁵ Günah işlersek, kendimizi Tanrı'dan uzakta hissedebiliriz, Kutsal Ruh'un bizden alındığını düşünüp Davut'un sözlerini kullanarak dua edebiliriz ama Kutsal Kitap'ın vahyin gelişimi prensibini göz önünde bulunduran açık yorumuna göre, Davut'un bu duasını biz Mesih İmanlıları olarak kendimize mal edemeyiz. Onu belki, "Rab Ruhun'u kederlendirdim, söndürdüm. Lütfen beni affet ve yeniden doldur" gibi bir duaya dönüştürebiliriz.

Bu prensibin özellikle göz ardı edildiği vaazlarda, Daniel'in veya Hezekiel'in apokaliptik peygamberliklerini kendilerinin tümüyle anladıkları varsayılır. Gelecekle ilgili peygamberlikler ancak ve ancak Yuhanna'ya verilen vahiy kullanılarak yorumlanabilir ki o Daniel ve Hezekiel'den 500 küsur sene sonra yaşayıp yazdı. Biz Yeni Antlaşma imanlıları olarak belki bu görüşleri daha net bir şekilde yorumlayabiliriz ama bu net yorumlar öncelikle bölümlerin yazıldığı dönemin gözüyle yorumlanmalıdır, yani ilk dinleyicilerin peygamberin sözlerinden neyi anladıkları göz önüne alınmalıdır. Bu yorumu yapabildikten sonra Kutsal Kitap'ta geçen sonraki vahiy ile karşılaştırıp günümüz için prensipleri ve uygulamaları bulmalıyız.

3. Büyük Destan

Vahyin gelişimi prensibini gerçekten uygulayabilmek için Kutsal Kitap'ın temel anlatımını bilmek şarttır ki bu şu varsayımı gerektirir: Kutsal Kitap temel olarak tek bir öyküyü anlatır ve onun içindeki tüm kitapçıklar bu öyküyü farklı yönlerden açıklar. Gerçi her Mesih İmanlısı bu öyküyü genel hatlarıyla anlatabilmelidir, çünkü bu öykü Müjde'dir. Müjde İsa Mesih ile başlamadı. İsa Mesih sadece Müjde'nin doruk noktasıdır. Ama bu doruk noktasını anlayabilmek için öykünün tamamını bilmek şarttır.

"Kutsal Kitap temel olarak tek bir öyküyü anlatır ve onun içindeki tüm kitapçıklar bu öyküyü farklı yönlerden açıklar."

Böylece Yaratılış'tan Vahiy'e kadar olan bu büyük destanı bilmek gerek, anlatabilmek gerek. Büyük destan, "Musa kimdi? Ne zaman yaşadı? Önemi neydi?" gibi soruları cevaplar. Kimin babasının kim olduğunu gösterir. Matta ve Luka'daki soy ağaçlarının önemini bize açıklar. Tanrı'nın niye kurban kesilmesini buyurduğunu, kusursuz bir kurbanın neden gerektiğini anlatır. Bu öyküyü bilmezsek, o zaman ne vahyin gelişimini ne de

kitapçıkların tarihi ve kültürel bağlamlarını tam olarak anlamış oluruz. Böylece Davut kim, Hristiyanların bu İsrail muhabbeti nereden geliyor, İsa Mesih niye Yunus peygamberden söz ediyor gibi sorularının cevaplarını verebiliriz.

Bunun yanı sıra büyük destanı iyice kavramak hem Müjde'yi anlatmak hem de özellikle Müslümanların imanımıza olan itirazlarına mantıksal ve duygusal bir cevap verebilmek için şarttır. İbrahim, Musa ve Davut'un aynı dönemde yaşamadıklarını bilip kanıtlayabilmek bazı yanlış bilinen öyküleri düzeltebilir. Ayrıca büyük destan, Tanrı'nın kendisini açıklaması ile ilgili olduğundan dolayı, Tanrı'nın değişmezliğini gösteren ve böylece Kutsal Kitap'ın değiştirilmediğini kanıtlayan en önemli inanç savunma silahlarımızdan biridir.

4. Kitapçıların Tarih ve Kültürü

Büyük destanı bilen kişi Kutsal Kitap'taki kitapçıların ne zaman ve hangi kültürel bağlamda yazıldığını anlar. Böylece Ferisiler ve onların şifahi gelenekleri gibi müjdelerdeki belirli kültürel yapıların Yeremya'nın döneminde olmayacağını bilir. Ayrıca belirli kitapçıyı hangi kitapçıları kullanarak yorumlayacağımıza yardımcı olur. Yasa'nın Tekrarı'ndaki düşünce yapısı Yeşu'da olan olayları daha iyi anlatmak için kullanılmalıdır. Örneğin, Yeşu 21:45'te "RAB'bin İsrail halkına verdiği sözlerden hiçbiri boş çıkmadı; hepsi yerine geldi" ifadesi Yasa'nın Tekrarı bazında yorumlanmalıdır, sonraki nesillerin (Hakimler, Samuel, Krallar, Ezra, Nehemya) eylemleri, günahları, tökezlemeleri ile değil. Yeşu'daki olayları ruhsal açıdan yorumlamak için belirli Mezmurlar ve İbraniler'e Mektup kullanılabilir. Yani, Tanrı vaatlerini yerine getirmiş olsa da, Yeşu'dan sonra gelen nesiller Yasa'nın ihlallerinden ötürü Tanrı'nın gazabına uğradılar (bkz. Mez. 95; İbr. 3). Bundan dolayı İbraniler'in yazarı, "Eğer Yeşu onları huzura kavuştursaydı, Tanrı daha sonra bir başka günden söz etmezdi" (İbr. 4:8) diye yazabilmiştir.

Kültürel bir boyuta bakarsak, Rut kitapçığında yazar bazı kültürel hareketleri açıklamak gerekliliğini hissetmiştir (bkz. Rut 4:7-8). Acaba yazar niye böyle yaptı? Rut kitapçığının büyük bir olasılıkla Davut veya Süleyman'ın dönemlerinde yazıldığını göz önünde bulundurursak, bu geleneklerin o dönemde artık geçerli olmadığını anlayabiliriz. Bundan dolayı yazar bu açıklamayı yapmak zorunda ki Rut'un ilk okurları Rut'un yakın akrabasının kendi çarışını niye Boaz'a verdiğini anlayabilsinler.⁶

Kutsal Kitap'taki dönemlerde kültür değişiklikleri görülür. Bundan dolayı iki krallık dönemindeki kültür ile Sürgün sonrası kültürü ve İsa'nın dönemindeki kültürü eşit kılmak yanlış olur. Bazı gelenekler aynı olabilir ama bazıları (özellikle *Talmud* gibi hahamların yazılarında olanlar) sonradan gelişmiştir. Elimizdeki Kutsal Kitap dışı kaynaklar kadınların Mesih'in döneminde başlarını örttüklerini açıklıyor. Ancak krallık döneminde kadınların daha açık olduğuna dair ipuçları var (örn. 2Kr. 9:30; Hez. 16:9-14). Bunlar da göz önünde bulundurulmalı. Yoksa Amos'un Samiriyeli kadınlarına "Başan inekleri" (Amo. 4:1) demesinin nedenini tam anlamak mümkün olmaz.

Çerçeve Dışı Yorum Nasıl Görünür

Çerçevemizin dört parçasını böylece açıklamış bulunuyoruz. Bir Mesih İmanlısı'nın bunların dördünü de edinebilmesi için özellikle önderlerinin

iyi bir örnek olması gerekir. Yoksa bazı yorumlar örneğin şöyle gelişebilir: Yaratılış 11:1-9'daki Babil kulesi öyküsünde, Tanrı, "Tek bir halk olup aynı dili konuşarak bunu yapmaya başladıklarına göre, düşündüklerini gerçekleştirecek, hiçbir engel tanımayacaklar," diyor (Yar. 11:6). Yorumcu buna bakıp, "Vay be! İmanlılar olarak istediğimiz her şeyi yapabilmemiz için sadece birliktelik gerekmektedir!" diyebilir. Buradan da Yeni Antlaşma'daki birlik öğretileri özellikle öne çıkarıp kilisenin birlikteliğini pekiştirmeye çalışır. Doğru sonuçları elde edebilmek için kendisinin daha çaba göstermesi gerektiği inancına iter. Buna karşın Tanrı'nın birlikteliği Kutsal Ruh'u aracılığıyla (1Ko. 12:13; Ef. 4:4-6), kendi istediği sonuçları kendi gücü ve yöntemleriyle (Flp. 2:13; 4:13) geliştirdiği açıktır. Yorumcu Yaratılış 11'i yanlış yorumlayarak bu gerçekleri göz ardı edebilir.

"Bir Mesih İmanlısı'nın çerçevenin dört parçasını da edinebilmesi için özellikle önderlerinin iyi bir örnek olması gerekir."

Babil kulesi olayı, Tanrı'nın seçtiği ve kutsadığı halkın başkaldırmasını ve bu başkaldırmasının getirdiği yargıyı anlatır, insanoğlunun sınırsız beceri potansiyelini değil. Bu potansiyel sadece Tanrı'nın niye harekete geçmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Aslında, öykünün tümünü göz önünde bulundurarak, "Yargı sadece insan dillerinin karıştırılması mıdır, yoksa buna ek olarak sınırsız beceri potansiyelimiz de elimizden alınmış mıdır?" sorusu sorulmalıdır. Çerçeveyi göz önünde bulundurursak bu soruyu sormamız şart olur ve bu da yorumumuzu, öğretimizi ve uygulamamızı etkileyecektir.

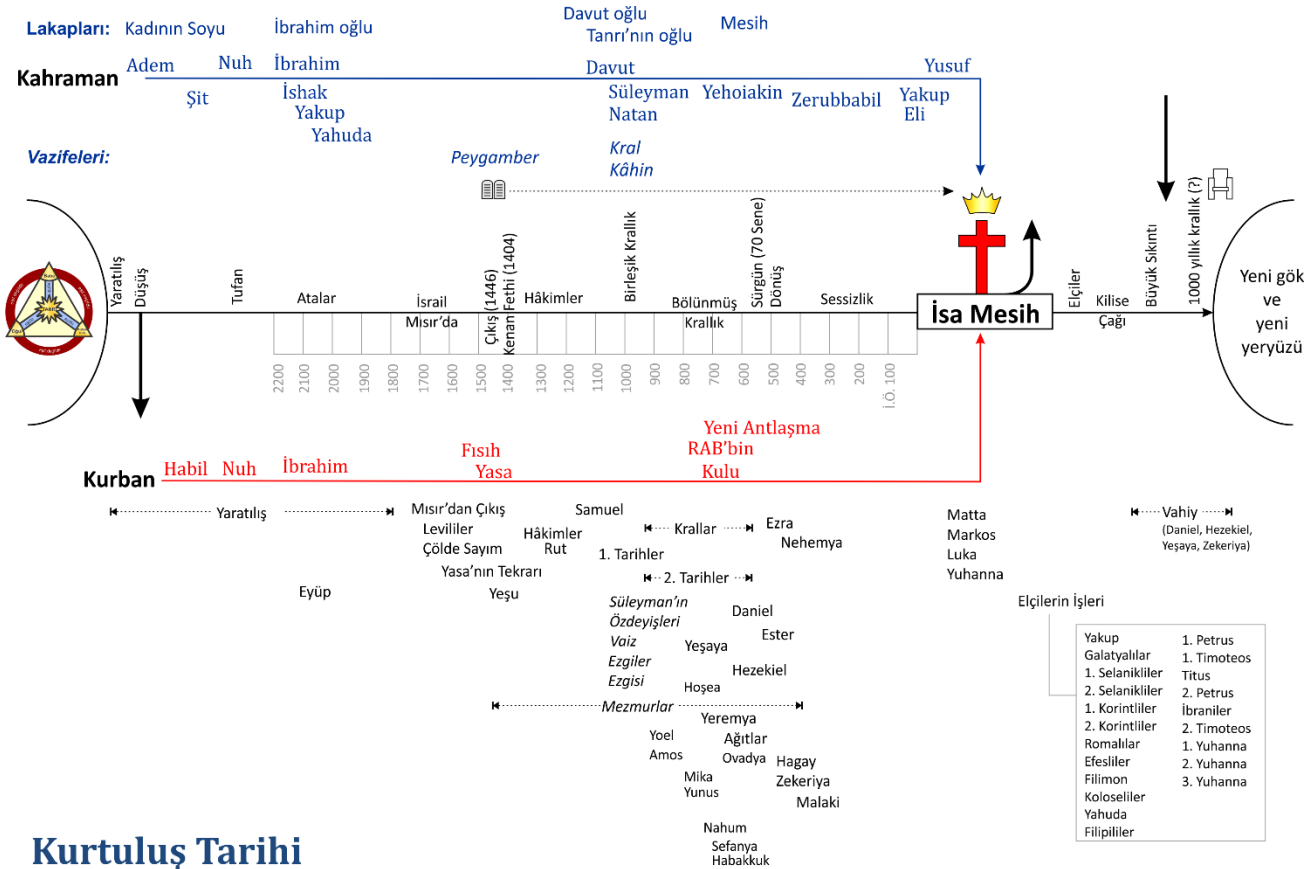
İmanlı birey bunları kendisi de çözebilir (ki elimizde bunun için birçok kaynak vardır) ama önderler imanlıya bu çerçevenin önemini kendi yorumlarında, vaazlarında, çalışmalarında göstermezlerse, imanlı bu önemi nasıl bilecek? Bu çerçeve nasıl öğretilir?

Çerçeveyi Açıklayan Grafik

Bir resim bin kelimeye bedeldir. Aşağıdaki grafik, çerçeveyi kurtuluş tarihini kullanarak açıklar ve "Kurtuluş Tarihinin Gelişimi" başlıklı çalışmadan alınmıştır. Bu çalışma

http://www.tanribilimhazinesi/?konum=/calismalar/kurtulus_tarihi web adresinden temin edilebilir. Grafiğin kendisini ayrıca

http://www.tanribilimhazinesi.com/?konum=/tablo_cizim/kurtulus_tarihi_grafigi linkinden resim dosyası olarak da indirebilirsiniz.

Kurtuluş Tarihi

Kurtuluş tarihini açıklayan bu grafik, tek bakışta hem Kutsal Kitap'ın ana hatlarını hem de kitapçıkların hangi dönemlerle ilgili olduklarını açıklar. Bu grafik büyük destanı hem sizin anlamınıza hem de başkalarına anlamanızda yardımcı olacaktır.

Kurtuluş tarihi, başlangıcı ve sonu olan bir süreçtir. Bu süreç grafiğin uçlarındaki, sonsuzluğu simgeleyen yarı çemberler ile ifade edilir. Grafiğin ortasındaki siyah çizgi geçen zamanı ifade eder. Siyah yazılar tarihte geçen önemli kişileri ve olayları açıklar. Noktalı siyah çizgi ise Musa'nın yasasının geçerliliğini ifade eder ki Galatyalılar 3:19 ve devamında Yasa'nın artık geçerli olmadığı belirtilmiştir. Mavi ve kırmızı çizgiler ise, Kutsal Kitap'taki kurtuluş tarihinde geçen iki ana fikri ifade eder:

- Mavi çizgi ve mavi yazılar beklenen kahraman hakkındaki vahiyleri gösterir. Çizginin üzerindeki isimler kahramanın soy ağacındaki önemli şahısları gösterir. "Lakapları" kahramana verilen lakapların ne zaman açıklandığı, "vazifeleri" ise kahramanın vazifelerinin ne zaman açıklandığını gösterir.
- Kırmızı çizgi ve kırmızı yazılar günahları ortadan kaldıracak kurban hakkındaki vahiyleri gösterir.

Grafiğin dibindeki kitapçık listesi, kitapçıkların hangi dönemi anlattıklarını ifade eder, ne zaman yazıldıklarını değil. Bazen kitapçıklar yazıldıkları dönemi ifade eder (örn. peygamberlik kitapçıkları), bazen anlattıkları dönemden sonra yazılmış olurlar (örn. Yaratılış, Eyüp). Kitapçıkların yazılış tarihlerini *AKKİT*'i kullanarak öğrenebilirsiniz.

Grafiğin merkezi İsa Mesih'tir, çünkü bu büyük destanın kahramanı O'dur. Eski Antlaşma'daki bütün sorular cevaplarını ve vaatler tamamlamalarını O'nda bulur. Yeni Antlaşma'daki tüm yazılar ise, O'nu ve O'nun harika işlerini açıklar. Bu öykü İsa Mesih hakkındadır.

Eğer bu grafiği yazdırıp Kutsal Kitap'ınızda bulundurursanız, okurken neyin ne zaman olduğunu gözünüzün önünde bulundurabilirsiniz. Eğer siz bunu daha iyi bilerseniz, yorumunuz ve öğretiniz düzgün olur ve Tanrı'nın Sözü'nü daha iyi yerine getirmenize yardımcı olur. Müjde paylaşımınız daha bütün hale gelir. Başkalarıyla paylaştığınızda, Kutsal Kitap anlayışınızın derinleştiğini göreceksiniz. Çerçevesiz kesinlikle olmaz.

Sonnolar

¹ İng. "context is king". Bu ifadeyi Türkçe olarak "bağlam kraldır" olarak da çevirebiliriz. İngilizce bilen okurlar bu kavram hakkında şu makaleye bir göz atabilir: Don Landis, "Context is King: Biblical Authority", *Answers In Genesis* < <https://answersingenesis.org/hermeneutics/context-is-king/> > (31 Ekim 2014 tarihinde erişilmiştir).

² *Açıklamalı Kutsal Kitap* (İstanbul: Yeni Yaşam Yayınları, 2010).

³ *Holman Kutsal Kitap Rehberi*, David S. Dockerty, ed. (İstanbul: Yeni Yaşam Yayınları, 2012).

⁴ Bağlam dışı yorumlanan ayetlerin Hristiyan toplumun üzerindeki olumsuz etkilerini ele alan Walt Russell'in "Ayetle Yaşam Kültürünü Yenmek" (*e-manet*, Sayı 34 [Ocak-Mart 2014]) başlıklı makalesini okumayı öneririm.

⁵ Aslında bu asırlar boyunca Hristiyan âlimler tarafından tartışılan kurtuluş güvencesi konusuna dayanmaktadır. Bu yazar kurtuluşun güvenilir olduğuna inanmaktadır. Farklı inanan kardeşlerime saygım vardır. Kurtuluş güvencesi kavramını daha derin bir şekilde anlayabilmek için dikkatinizi şu makalelere çekmek isterim: Ken Wiest, "Yaptıklarına Göre Yargılanmak' mı? 'İmanla Kurtulmak' mı? Yoksa Her İkisi mi?" (*e-manet*, Sayı 22 [Ekim-Aralık 2010]); Charlie Bing, "Romalılar Kitabı'ndan Güvence Üzerine Sorular" (*e-manet*, Sayı 24 [Nisan-Haziran 2011]); Ken Wiest "İbraniler 6:4-8: Bir Yorumlama Çalışması" (*e-manet*, Sayı 26 [Ekim-Aralık 2011]).

⁶ Burada şu açıklama da yapılabilir: Tanrı yüce bilgeliğiyle bizim yaklaşık 1.300 sene sonra bunları okuyacağımızı bilip yazarın bu açıklamayı vermesini buyurmuş olabilir. Ancak Kutsal Kitap'ın diğer kitapçıklarının hepsi yazıldıkları dönemi yansıttıkları için bu açıklama ikincil (veya üçüncül) olarak kabul görmelidir.

Kilise'nin Cep Tarihi

Reformasyon'da Teolojik Değişim

✠ Ken Wiest

✠ Petek Balci

Pocket History of the Church

D. Jeffrey Bingham

(Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 2002)

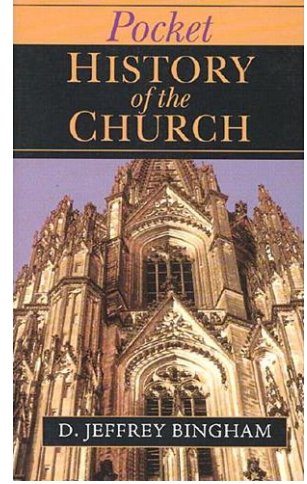
Bingham Reformasyon'un reformlarını iki kısa bölümde işler. Bir önceki makalede Reformasyon'a yol açan unsurlardan bahsetmiş ve sadece teolojik meselelerden başka unsurları da içerdiğini görmüştük.

Ancak Reformasyon öncelikle teolojiye dayalı bir hareketti. Bingham Reformcuların açıklık getirmeye çalıştığı teolojinin şu üç ana hususuna odaklanır: kurtuluş, kilise ve Kutsal Yazılar. Kısaca Anabaptist'in katkısına değinse de, Bingham'ın kitabı esasen Luther ve Calvin'in bu meselelere katkılarına odaklanır.

Reformcular kurtuluşla ilgili inançlarında gayet nettiler. Birey kendi yaptığı veya kilisenin yaptığı şeye dayanarak kurtulamaz, sadece Mesih'e güvenerek Tanrı'nın lütfuyla kurtulur. Luther'in kendi yüreğinde şekillenen Tanrı'nın doğruluğu (veya aklamayı) kavramı ve tövbenin anlamı ile kendi duygusal mücadelesi onun değişim yaşamasıyla sonuçlanmıştır. Tanrı'nın doğruluğunun Tanrı'nın günaha karşı adil gazabı anlamına gelmediğini, Mesih'e güvenenlere verilen karşılıksız doğruluk armağanı demek olduğunu anlamıştır. Tövbe, Katolik Kilisesi'nin belirttiği gibi, kendi kendine başlayan "pişmanlık" değildi. Günaha ve Mesih'e yönelik tutumdaki değişim ve bu değişim Tanrı tarafından başlatılırdı. Her doğruluk (aklanma) bir armağan olarak Tanrı'dan gelir veya doğruluğa dayanan eylemler bu armağandan kaynaklanır. Sonuç olarak, Luther'e göre bir Hristiyan, "hem aklanmış hem günahkâr, kutsal ve dünyevi, Tanrı düşmanı ve Tanrı çocuğudur."¹

Calvin'in görüşü Luther'inkine benzerdi. İmanlıların gerçekleştirdiği iyi işlerin bile Tanrı'dan armağan olup Tanrı'nın verdiği doğruluktan kaynaklandığını ve bu doğruluğunu tasdik etmiştir.

Reformcuların değindiği bir başka mesele de kilisenin tarifidir. Eğer kilise bir bina, yapı veya yozlaşmış bir hiyerarşi değilse, neydi? Reformcular için cevap kolaydı: kilise imanlılardı. Ancak Reformcular bu konunun her unsurunda aynı fikirde değildiler. Özellikle Calvin, Luther ve Anabaptistler Rab'bin Sofrası ve anlamı, vaftiz ve anlamı (veya katılanları), dünyadan veya Katolik ilkelerinden ayrılma konularındaki öğretileri farklıydı. Günümüzde Calvin, Luther ve Anabaptistler'in öğretilerini takip eden Protestan gruplar arasındaki uygulama farklılığı halen mevcuttur. Ancak Reformcuların hepsi en başından beri kilisenin imanla aklanmış kişilerden oluştuğu konusunda hemfikirdi. Gerçek kilisenin "gözle görünür hususlarını" büyük ölçüde kabul etmişlerdi. Bu hususlar Tanrı'nın sözünün vaaz edilmesini, (anlayış

farklılıkları olsa da) ayinlerin uygulanmasını, kilise disiplininin uygulanmasını ve saygın, nitelikli kilise önderliği olmasını içerir. Bir araya gelen imanlılar topluluğunun (kilisenin) 'gözle görünür hususları' genel olarak kabul edilmesine rağmen, vaftizle ilgili fikir ayrılıkları şiddetle süregelmekteydi. Örneğin, bebek vaftizini reddedip sadece imanlıların vaftizine izin veren Anabaptistler, Katolik Kilisesi ve **diğer Protestanlar** tarafından zulüm görmüştür!

Reformcular arasında Kutsal Kitap'ın öğretisi üzerine çok daha fazla görüş birliği vardı. Üzerine eğildikleri temel soru basitti: Tek otorite kilise midir, yoksa Tanrı'nın sözü müdür? Reformcuların düşüncesine göre Kutsal Kitap tek ve nihai yetkiliydi, kilise ve kilise konseyleri bu yetkiye boyun eğenlerdi.

Bingham, Luther'le Calvin'in reformlarının Hristiyan yaşamı için ne anlama geldiğini şöyle özetler: "İnsanlığın, tamamen Mesih'e iman aracılığıyla, Tanrı'nın lütfuyla sağlanmış kurtuluşa müthiş derecede ihtiyacı vardır; insanlar kendi doğruluklarıyla değil, Mesih'in doğruluğuyla kurtulurlar; Hristiyan olmak komşunuzu sevmek ve kendinizi Tanrı'nın sözüne göre doğru davranışlara adamaktır; kilise dünyadan kutsal bir farklılık içinde kendi yolculuğunu yaşayan bir topluluktur; Kutsal Yazı'nın yorumu Kutsal Yazı'nın kendisiyle karıştırılmamalıdır; yorumlar her zaman Kutsal Kitap'ın tetkiki altında olmalıdır ve bütün okuma, öğreti ve vaazlarında Hristiyanlar İsa Mesih'e ve Müjde'ye saygı göstermelidir."²

İşte bu yüzden imanlıların Reformasyon'a değer vermesi gerekir. İnsan sınırlılığında ve günahlılığından ötürü Reformasyon'da sorunlar olduğu doğrudur ama teolojik açıklık ve Kutsal Kitap'ın gerçeklerini savunma açısından Reformcular hepsinden iyiydi.

Sonnolar

¹ Bingham s. 117'den alıntılanmıştır. Alıntı aslen Martin Luther'dendir, "A Commentary on St. Paul's Epistle to the Galatians," *Martin Luther: Selections from His Writings*, ed. John Dillenberger (New York: Doubleday, 1962), s. 130.

² Bingham s.126

Deli hücresinin duvarlarına
KARANLIK sözcüğünü yazıp
güneşi nasıl **söndüremezse**,

insan da Tanrı'ya tapınmaya reddetmek ile O'nun görkemini azaltamaz.

– C.S. Lewis

Yoel ve Yeşua Özçelik İle Tapınma Hakkında Bir Röportaj

■ *Ken ve Rhonda Wiest*

Tapınmanın iyi olmasını sağlayan faktörler nedir? Tapınma liderinin rolü ve tapınma zamanında kaçınması gereken hatalar nedir? Müziğin tapınmadaki rolü nedir?

Tapınma hizmetinde merak edilen bunlar gibi bazı temel soruları iki genç ama deneyimli tapınma görevlisi arkadaşına sorarak kendileriyle ufak bir sohbet gerçekleştirdik. Yoel ve Yeşua Özçelik, yıllardır Zeytinburnu İsa Mesih İnanlıları Kilisesi'nde tapınma önderi olarak hizmet vermektedirler. Ayrıca müzik grupları ile birlikte İstanbul'da tapınma akşamları düzenlemektedirler.

İmanlılar topluluğunun Tanrı'ya tapınabilmesini sağlayan faktörler sizce nelerdir?

Yoel: Rab'be adına yaraşır biçimde kutsal giysiler içinde tapınmalıyız (Mez. 29:2). Çünkü Tanrımız kutsaldır, bizden de kutsal olmamızı ister. Tabii ki bizler Mesih'i giyinerek kutsal sayılıyor. Bununla birlikte içimizdeki Kutsal Ruh bizi günden güne değiştirerek Mesih'e benzer kılmak istiyor (Rom. 8:3). Kutsal Ruh'un bizlerde çalışabilmesi ve yönlendirmesi için gündelik hayatımızda O'na hak ettiği yeri vermeliyiz. Gündelik yaşantımızda bilerek ve bilmeyerek yaptığımız yanlışlarımız için önünde durup tövbekâr bir yürekle O'na yaklaşmalı, kendimizi tümüyle O'na teslim ederek yönlendiğini aramalıyız. Yani tapınmanın daha iyi olması, tapınanların (tüm kilisenin) gündelik yaşantısında kendisini Tanrı'ya ne kadar sunduğu, Kutsal Ruh'un işleyişine ve yönlendiğine hayatlarında ne kadar yer verdiklerinde saklıdır.

Yeşua: Aslında bu konuda söylenebilecek çok şey var, fakat genel bir şekilde ifade edecek olursam, doğru bir tapınmanın kişinin yaratıcısını tanımasıyla başladığını düşünüyorum. Eski Ahit'te şu ayetle karşılaşırız:

Çünkü ben kurbandan değil, bağlılıktan hoşlanırım, Yakmalık sunulardan çok beni tanımanızı isterim. (Hoş. 6:6)

Bu ayetleri ilk okuduğumda şunu düşünmüştüm, Eski Ahit'teki tapınma düzenine baktığımda tapınma düzeninin olmazsa olmazı sunulan kurbanlardı. Çeşitli kurbanlar vardı¹ ve bu kurbanlar hayati öneme sahiptiler. Onlar olmadan bağışlanma olmaz, Tanrı'nın huzuruna yaklaşamazdı.

Fakat Rab Tanrı kurbandan değil bağlılıktan hoşlandığını, kendisini tanımamızı istediğini söylüyordu. Şunu gördüm ki tapınmanın en temel öğeleri bile çeşitli durumlarda anlamını

kaybedebilir ve yozlaştırılabilirdi. İsrail halkı tapınma düzeni ritüellerini yerine getiriyordu ama bunları Tanrı'yı tanımadan, O'nun karakterine uygun olmayan bir şekilde yerine getiriyordu. Tapınak kurban kanları ile kokuyordu ama ülkede Tanrı'nın istediği doğru yaşam yoktu. Adalet yoktu. Yetimlerin, dulların hakkı yeniyordu. Kesilen kurbanlar, Tanrısını gerçek anlamda tanımayan bir halkın geleneksel uygulamalarıydı sadece.

Günümüze dönüp baktığımda bu riskin bizim için hâlâ canlı bir şekilde var olduğunu görebiliyorum. Tapınmayı sadece pazar günü 30 dakikalık bir zamana indirgediğimizde, yavaşça anlamını yitirmeye başlıyor. Bu nedenle doğru tapınma için en önemli faktörlerden birinin yaşayan Tanrı'yı tanımak ve O'nun karakteri ile uyumlu bir şekilde yaşamak olduğunu düşünüyorum. Hamdolsun ki Tanrı bize kendisini açıklamıştır. Aksi takdirde O'nu asla tanıyamayacaktık.

İyi tapınma kişinin kendini tümüyle Tanrı'ya teslim etmesini, adamasını da içerir. Romalılar 12:1'de dendiği gibi, kendimizi diri, kutsal ve Tanrı'yı hoşnut eden kurbanlar olarak sunmamız gerekir. Bu, doğru tapınmanın gerekliliğidir.

Böyle bir kişi aslında Tanrı'ya hayatında yer veren, Kutsal Ruh'un isteklerini yerine getiren kişidir. Kutsal Ruh, hayatımızda egemen olduğunda Tanrı'ya yücelik veririz. Kutsal Ruh bize nasıl yaşamamız gerektiği konusunda rehberlik ettiği gibi, Tanrı'nın huzurunda da nasıl durmamız ve nasıl dua etmemiz gerektiğini de öğretir (Rom. 8:26). O zaman Ruh'ta ve gerçekte tapınmaya başlarız. İsa gerçektir. Kutsal Ruh'un aracılığıyla (Flp. 3:3) ve bu gerçeğin ışığında tapınmak doğru tapınmanın önemli etkenlerindedir.

“İyi tapınma kişinin kendini tümüyle Tanrı'ya teslim etmesini, adamasını da içerir.”

Bir başka faktörden daha söz etmek gerekirse, iyi tapınma Tanrı'ya odaklı bir tapınmadır. C. S. Lewis'in bu konu da verdiği güzel bir örnek vardır:

İyi ayakkabı, giydiğinin farkında olmadığıdır. İyi okuma; gözleri, ışığı, baskıyı ya da yazımı düşünmediğinde olur. İyi kilise ibadeti, neredeyse bunun farkında olmadığımız zaman mümkün olacaktır; tüm dikkatimizi Tanrı'ya verdiğimizde.

Son olarak doğru tapınma doğru önceliklere sahip olan tapınmadır. “Tapınmada eller havaya mı kaldırılacak, söylenecek sözler belli bir biçimde mi olacak, yoksa kendiliğinden mi çıkacak?” gibi sorular Samiriyeli kadının sorduğu soruya benzer (Yu. 4:1-42). Doğru öncelik tapınmanın içeriği olmalıdır. Tanrı'yı gerçekten yücelten, yürekten tapınmadır.²

Tapınmanın iyi olmasında tapınma liderinin rolü var mıdır?

Yeşua: Aslında bu soruya biraz olsun paradoksal bir cevap vermem gerekiyor. Tapınmanın iyi olması için tapınma liderinin rolü hem yoktur hem de vardır diyebilirim. Rolü yoktur, çünkü tapınma kişilerin bireysel olarak Tanrı'yla ilişkisi ile alakalıdır. Eğer topluluktaki bireyler Tanrı ile doğru bir ilişkiye sahip değilse, Mesih'in kurtuluş getiren işini özümsemiyorsa, Tanrı'nın önüne doğru bir şekilde yaklaşmıyorsa, değil iyi bir tapınmadan söz etmek, bir tapınmadan söz etmek mevzu bahis olamaz. Graham Kendrick, *Tapınma* adlı kitabında buna benzer bir durum ile ilgili bir örnek verir. Gittiği bir toplulukta tapınma yönetirken ne kadar çabaladıysa, teşvik ettiyse, açıklama ve şaka yaptıysa da nafi değildir. Topluluk tapınmıyordu. O zaman şu

tespitte bulunur: "Övgü ve tapınma, yaşam biçiminden kaynaklanıp taşmalıdır."³ Eğer yaşamlarımız kuru ise, tükendiyseniz, tapınma liderinin hiçbir çabası işe yaramaz.

Bununla birlikte tapınma liderinin şöyle bir rolü olabilir. Bazen ihtiyaçlar doğrultusunda seçilen bir ilahi, okunan Kutsal Kitap ayeti, verilen dua arası veya teşvik sözü, kilisedeki kardeşlerin yüreğinde çalışması için Kutsal Ruh'un elinde harika bir araç olabilir. Ayrıca iyi bir tapınma, uyumlu ve düzenli bir tapınmadır. Tapınma liderinin de tapınmanın düzenli bir şekilde gerçekleşmesi konusunda önemli bir sorumluluğu vardır.⁴ Tapınma zamanının müzikal açıdan iyi olabilmesi için yapılan hazırlık kısmında ciddi bir rol üstlenir. İnsanları zamanında bir araya getirme, birlikte ilahileri çalışma ve dua ile tapınma zamanına hazırlanma konusunda da sorumluluğu vardır.

Bu durumda sizce iyi bir tapınma liderinin özellikleri nedir?

Yoel: İyi bir tapınma lideri, kiliseyi Tanrı'ya yaklaştırır (kâhinlik etmek) ve kilisenin dikkatinin Tanrı'da yoğunlaşmasına yardımcı olmaya çalışır. İlahiler söylenirken, kilisenin düzenli bir şekilde söyleyebilmesini sağlar, aynı zamanda eğer enstrüman çalan birden fazla kişi varsa enstrümanların uyumlu bir şekilde çalınmasını ve ilgiyi enstrümanlara toplama çabası gütmeyen, çalanların en iyi şekilde çalıp yapabildiklerinin en iyisi ile Tanrı'ya tapınabildikleri ve bunların düzen içinde olduğu bir tapınma ortamının oluşmasını sağlamaya çalışan kişidir.

Yeşua: Yoel çok önemli noktalara değindi. Onun söylediklerine ek ya da pekiştirici olarak şunları söyleyebilirim. İyi bir tapınma lideri, kendi durumunun farkındadır (Yak. 1:24). Tövbekâr, alçakgönüllü bir yürek tutumuna sahip olan kişidir (Mez. 51:17). Aldığı sorumluluğun ciddiyetinin bilincinde olan ve gerektiğinde bu sorumluluğu bırakabilecek olgunlukta olan kişidir.

Bunu somutlaştırmak gerekirse, varsayalım ki tapınmayı yöneten kişi kilisedeki bir kardeşle tartışmış olsun. Hatta bu durum belki tapınma zamanının hemen öncesinde de olabilir. Birazdan tapınma yönetmesi gerekiyordur. Ne yapacak? İbadet düzeni bozulmasın diye durumu idare ederek geçip tapınmayı mı yönetecek? Ya da hiçbir şey olmamış gibi mi hareket edecek? Sanırım o durumda değil tapınma yönetmek, kişinin tapınabilmesi dahi söz konusu olamaz. Bu nedenle iyi bir tapınma liderinin sahip olması gereken özelliklerden biri, kendi yaşamında doğru olmayan bir şeyler gördüğünde bunu düzeltene kadar bu görevi bırakma özverişi gösterebilmesidir.

Bir başka önemli özellik şu olabilir: Bir tapınma lideri spot ışıklarını kendi üzerine tutmaz. Bir kardeşin deyişiyle, iyi bir tapınma lideri kendisine değil Mesih'e işaret eder. Yahya bu konuda bize çok iyi bir örnektir.

İyi bir tapınma lideri, adı üstünde, iyi bir lider

olmalıdır. Tapınma zamanının karmaşadan uzak, düzenli bir şekilde olmasını sağlar. Tapınmada müzik aleti çalan başka kardeşler varsa, onlarla iletişimini hem tapınma öncesi hem tapınma sırasında etkin bir şekilde sağlama özelliği olmalıdır. Tapınma zamanı için hazırlık yapar. Bu hazırlık hem kişisel hem de tapınma grubu ile birliktedir. Tapınmanın

"İyi bir tapınma liderinin sahip olması gereken özelliklerden biri, kendi yaşamında doğru olmayan bir şeyler gördüğünde bunu düzeltene kadar bu görevi bırakma özverişi gösterebilmesidir."

öncesinde dua ile Tanrı'nın önünde durulmasına öncülük ettiği gibi, prova zamanları ile de tapınma grubunun düzenli ve uyumlu bir şekilde hareket etmesini sağlar. Zamanında kilisede olur ve eksiklerin giderilmesine yardım eder. Aslında söylenebilecek çok şey var ama sanırım özetle bunları söyleyebiliriz.

Tapınmada kaçınılması gereken başlıca hatalar nelerdir?

Yoel: Tapınmada hizmet edenler açısından, ilgiyi kendi üzerinde veya bir enstrümana çekmek kaçınacak hataların başında gelebilir. Çok fazla otoriter bir tutum sergilemek (şimdi kalkın, şimdi dua edin vb.), insanların tapınabilmesini ve onları Tanrı'ya yaklaştırmaya çalışırken aynı

“Tapınmada hizmet edenler açısından, ilgiyi kendi üzerinde veya bir enstrümana çekmek kaçınacak hataların başında gelebilir.”

zamanda bizimde tapınmamız gerektiğini ve tapınma liderleri olarak bizim de Tanrı'ya yaklaşanlardan olduğumuzu unutmak gibi durumları örnek verebiliriz...

Yeşu: Bence kaçınılması gereken şeylerden biri de, karmaşık şeyler ile çok fazla meşgul olmaktır. Örnek vermek gerekirse, bir tapınma liderinin ya da tapınmada hizmet eden bir kişinin, ibadet öncesi enstrümanını eline alıp yapacağı akort etme işi

basittir ama çok önemlidir. Akortsuz bir enstrüman ile ne kadar çok prova yaparsanız yapın ya da ne kadar iyi çalarsanız çalın, elde edeceğiniz şey bozuk ve hatalı bir müzik olacaktır. Bununla birlikte eğer ilahileri çalarken enstrümanımızın akordu bozulursa “aman boşver, böyle de çalabilirim” deyip devam etmekten kaçınmak yerinde olacaktır.

Tapınmada hangi ilahiler, dualar ve Kutsal Kitap okumaları olacağına nasıl karar verirsiniz?

Yoel: Çok genel olarak ifade etmek gerekirse, tapınma yönettiğim zamanlarda ilahinin sözlerine dikkat ederek seçim yapmaya çalışıyorum. Aynı zamanda kilisenin ihtiyacı olduğunu düşündüğüm ve yüreğimde yer bulan konularda ilahi seçmeye gayret ediyorum. Bu konularla ilgili Kutsal Kitap metinlerini kiliseyi teşvik etmek, cesaretlendirmek, uyarmak, Rab'deki umudumuzu hatırlatmak için okuyorum.

İlahi seçimlerinde yer verdiğim konulara gelecek olursak, genellikle tapınmanın başlangıç kısmında Tanrı'nın huzuruna doğru bir şekilde yaklaşmamıza yönelik (kendimizi gözden geçirip yanlışlarımızdan dönmek ve tövbe etmek) ilahileri seçmeye çalışıyorum ve bununla ilgili Kutsal Kitap okumaları yapıyorum. Bazen ise zafer, kutlama (örneğin, 457 no'lu ilahi gibi) veya O'na duyduğumuz özlemi belirten ilahiler ile başlıyorum (örneğin, Mezmur 63 ve onunla ilgili ilahiler). Sonrasında övgü ve yüceltme ile ilgili ilahileri (örneğin, “Sen en yücesin İsa” ilahisi), çarmıhı ve Mesih'in sevgisini bize tekrar hatırlatan ilahileri (örneğin, “Gör O'nun yüce sevgisini” ilahisi), egemenlik ve uyanış ile ilgili ilahileri (örneğin, “Bizi yaratan Baba” ilahisi), Rab'bin hayatımızda yaptığı işleri hatırlatan ilahileri, Kutsal Ruh ile dolmak ile ilgili ilahileri, iman ile ilgili ilahileri ve Rab'bin vaatleri ile ilgili ilahileri – özellikle yeni yaratılışla ilgili ilahileri (örneğin, 501 no'lu ilahi) – seçiyorum.

Özellikle ilk cümlelerde ifade etmiş olduğum ilahi konularını çoğunlukla kullanıyorum. Geri kalan konular ise diğer ilahi seçimlerinde konu olarak yer verdiğim ilahiler. Ayrıca ilahileri seçerken, ilahinin konu içeriği gibi, kilisenin bu ilahileri bilip bilmediğine (istisna olarak yeni

ilahiler de öğretebiliyoruz), kilisenin bu ezgi ile Tanrı'ya tapınmayı sevip sevmediğine de dikkat etmeye çalışırım. Örneğin, kilisemizde eski imanlılar var ve eski ilahileri seviyorlar. Bunun için yönettiğim tapınmalarda ilahileri seçerken, ara sıra da olsa, eski ilahileri de (bilmiyorsam öğrenip veya hatırlayıp) kullanmaya çalışırım.

Müziğin rolü nedir sizce tapınmada?

Yoel: Önemli bir yeri olduğuna inanıyorum. Çünkü müziği de Tanrı yarattı ve Tanrı kendisini sadece bütün aklımızla değil, aynı zamanda bütün yüreğimizle, gücümüzle ve kalbimizle sevmemizi ister. Tanrı'ya her şeyimizle kendimizi sunmamıza, duygularımızın, düşüncelerimizin Tanrı'ya yönelmesine müziğin yardımı olabilir diye düşünüyorum.

Yeşua: Müzik, Tanrı'nın huzurunda kendimizi ifade ederken kullanabileceğimiz harika bir araçtır. Duygularımızı ve düşüncelerimizi kolay bir şekilde dile getirmemize yardımcı olur. Bunu seküler dünyaya baktığımızda dahi görebiliriz. Müzik insanların en derinde kalmış duyguları ortaya çıkarabildiği gibi, kekeme bir insanın bile kendisini rahat bir şekilde akıcı bir şekilde ifade etmesini sağlayabilir. Bizler de tövbe ederken, övgü sunarken, hayranlığımızı ifade ederken bu harika aracı etkin bir şekilde kullanabiliriz. Bununla birlikte, müziğin sanırım en önemli rollerinden biri, topluluğun belli bir söz dizisini uyumlu ve düzenli bir şekilde söylemesine yardım etmesidir.

Fakat ayrıca şunu belirtmem gerekir ki müzik, tapınmanın olmazsa olmazı, yani zorunlu bir aracı değildir. Kutsal Kitap'ta Tanrı adamlarının müzik olmadan hatta söz olmaksızın Tanrı'ya tapındıklarını görürüz. Müziksiz de Tanrı'ya tapınabileceğimizi hatırlamalı ve O'nun önünde secde ederek (kendimizi alçaltarak) tapınmayı da öğrenmeliyiz.

Teşekkür ederiz bu kısa sohbet için. Rab sizleri hizmetinizde bereketlesin.

Yoel, Yeşua: Biz de teşekkür ederiz bize bu fırsatı verdiğiniz için.

Sonnotlar

- ¹ Bkz. Levililer Kitabı.
- ² Bruce Milne, *Yuhanna'nın Mesajı* (İstanbul: Haberci Yayıncılık, 2012), s. 121.
- ³ Graham Kendrick, *Tapınma* (Yeni Yaşam Yayınları, 1996), s. 51.
- ⁴ Düzen ile kastedilen her şeyin dakika dakikasına yapılması ve bitmesi değildir. Graham Kendrick, "Kutsal Ruh'un eğer yalnızca tapınmalarda hoş bir hava yaratmakla yetindiğini düşünüyorsak, O'nun gücünü küçümsüyoruz" demiştir. Bu nedenle Kutsal Ruh'un gücüne dikkat çekerek, "Kutsal Ruh'un bulunduğu toplantılar olaylı geçer" der. Fakat düzen ile kastedilen, Pavlus'un 1Ko. 14:39-40 ayetlerde anlattığıdır.

"Tanrı'yı hoşnut eden adam Tanrı'dan başka birisi ya da bir şeyden korkmaz. Korkaklık aslında gerçekten korkulacaktan kaçıp hakiki kudretten yoksun olandan korkmaktır."

Dan B. Allender ve Tremper Longman

Intimate Allies (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1995), s.175

Kaynak

Dijital Dünya İlahi Koleksiyonu Cebinizde

■ J.M. Diener

Yaşantımız her gün teknolojiden daha etkileniyor. Buna ruhsal hayatımız da dahildir. Dijital Dünya başlıklı bu yazı dizisinde, kişisel ruhani gelişim ve Müjde yayımı amacıyla hazırlanmış, İnternet'te, bilgisayarda ve mobil cihazlardaki kaynaklardan söz edip bunlarla ilgili yorumları ele alacağız. Eğer sizin önermek istediğiniz bir dijital kaynak varsa, bize dijitaldunya@e-manetdergi.org adresinden ulaşabilirsiniz.

Yıllar önce ilahi deyince, akla *Tanrı'yı Yüceltelim* kitapları gelirdi. Hangi topluluğa gidersen git, kitap bir şekilde kullanılıyordu, gerek sunumları hazırlamak için gerekse müzisyenlerin notlarını sağlamak için veya ilahileri söylemek için. Ancak 2008 yılında yayımlanmış olan *Tanrı'yı Yüceltelim 5'ten*¹ sonra ilahi kitapları yayınlanmaz oldu. Artık ne sözler ne akortlar ne de notalı müzik bulunabiliyordu.² Kitapların fotokopileriyle idare ettik ta ki Yaşam Kilisesi'ndeki kardeşler 2012'de Tapınma Önderi uygulamasını ve web sitesini yayımlayınca kadar.

Tapınma Önderi şu ana kadar 1400'e yakın Türkçe ilahi ve dokuz dilde daha olmak üzere toplam 2000'den fazla ilahi içermektedir.³ İlahilerin çoğunun akortları mevcut olup bu akortlar yazılım tarafından otomatik olarak başka bir anahtara transpoze edilebilir. Bunun yanı sıra Türkçe ilahilerin çoğunun ses kaydı da bulunur. Böylece İnternet bağlantısı olduğu sürece ilahileri cihazınızdan veya tarayıcınızdan dinleyebilirsiniz. Ayrıca uygulamanın ücretsiz olması, bu parçaların akıllı cep telefonu, tableti veya bilgisayarı olan her imanlının elinde olmasını sağlar.

Uygulamayı Edinmek

Tapınma önderi tüm mobil platformlarında kullanılabilir, ancak uygulama olarak sadece Android ve iOS'ta bulunmaktadır. Windows Phone ve bilgisayar kullanıcıları Tapınma Önderi'ni <http://ilahiler.yasamkilisesi.com> web adresine giderek kullanabilir, ancak bunların çalışması için İnternet bağlantısı olması şarttır. Buna karşın Chrome veya Safari tarayıcılarını kullananlar Tapınma Önderi'ni çevrimdışı da kullanabilir.

Android cihazı, iPhone veya iPad'e sahipseniz uygulamayı "Tapınma Önderi" yazarak Google Play Store veya iTunes Store'dan bulabilirsiniz. Bilgisayarları Türkçe olarak ayarlamış olmayan

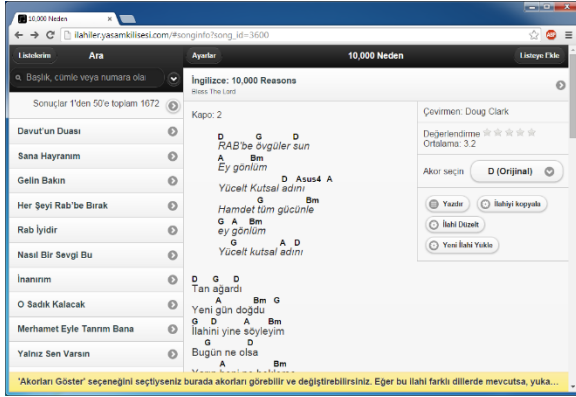
Tapınma Önderi
(Sürüm 3.1.0)

e e e e e

Avantajları: Tüm altyapılarda çalışır; 1400'e yakın Türkçe ilahi içerir; ilahilerin gitar akortları mevcuttur; ilahilerin çoğunun ses kayıtları mevcut; OpenSong veri tabanı mevcut; sıklıkla güncellenmektedir

Zayıflıkları: Türkçe arabirim yerelleştirmesi zayıf; bazı önemli özellikler Windows Phone, Firefox ve İnternet Explorer'da çalışmıyor; ilahi ses kayıtların çoğu düşük kalite; ilahilerin sözleri birbirlerini tutmayabiliyor; ilahilerin notalı formu yok; ilahi listeleri paylaşılamıyor

kardeşler "Worship Leader" girerek uygulamayı bulabilir. <http://yasamkilisesi.com/tr/ilahiler-ve-tapinma> web adresine gidip linklere de tıklayabilirsiniz. Uygulamanın kendisi çabukça iner.

Uygulamanın Kullanımı

Uygulamayı ilk açtığınızda bir İnternet bağlantısına sahip olmanız şarttır, çünkü uygulama yaklaşık 9 MB'lık bir indirme yapacaktır. Bu indirme ilahi sözlerinin hepsinin cihazınızda bulunmasını sağlar. Bu noktadan itibaren İnternet bağlantınız olmazsa da ilahilerin sözlerine ve akortlarına ulaşabilirsiniz. Kullanım web sitesinde veya mobil cihazı uygulamasında birebir aynıdır. Ancak Listeler gibi bazı özellikler Firefox ve İnternet Explorer

tarayıcılarında çalışmıyor. Bu iki tarayıcı Tapınma Önderi web uygulamasının gerektirdiği belirli bir İnternet teknolojisini kullanmıyor.

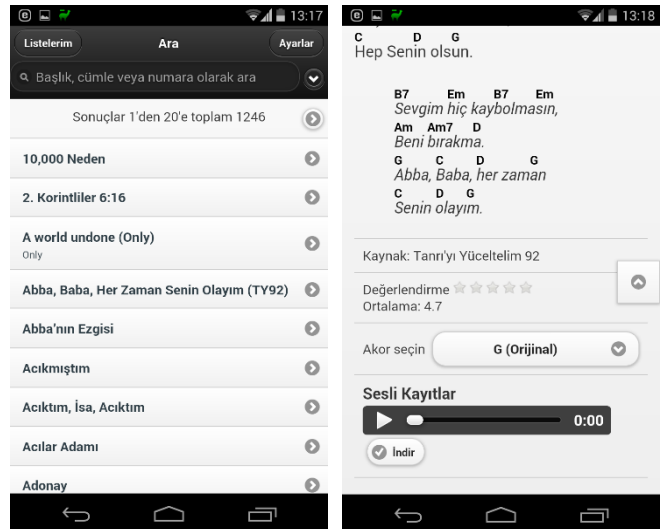
Tapınma Önderi'ni ilk açtığınızda en yenileri önde olmak üzere bir ilahi listesi karşınıza çıkacak. Buradan istediğiniz ilahileri arayabilirsiniz. Türkçe veya diğer dokuz dilden birini kullanarak arama yapabilirsiniz. Türkçe karakterleri kullanmanız da gerekmez. İlahiler ayrıca en popüler, başlık (artan ya da azalan sırayla), en beğenilen, en yeni veya en son güncellenen sıralarıyla gösterilebilir. İlahileri de değişik dillere göre filtreleyebilirsiniz. Bunu yapmak için arama kutusunun yanındaki aşağıyı gösteren oka basıp açılan menülerden seçiminizi yapın. İlahiyi görüntülemek için ilahinin başlığını tıklayın. Açılan sayfada akortları, sözleri ve (varsa) ses kayıtlarını bulabilirsiniz.

Açılan sayfanın sağ üst köşesinde "Listeye Ekle" düğmesini bulabilirsiniz (bu özellik Firefox ve İnternet Explorer'da yoktur). Bu düğmeye basarsanız, ilahiyi tapınma düzenlerinizi hazırlamak için kullanabileceğiniz listelere ekleme imkânınız olur. Eğer cihazınızda bir liste oluşturmuş değilseniz, bunu "Yeni Liste" düğmesine basarak yapabilirsiniz. Listelerinize Arama sayfasındaki "Listelerim" düğmesine basarak ulaşabilirsiniz. Ancak burada bu listelerin sadece yaratıldıkları cihazda bulduklarını vurgulamalıyım. Bunları başkalarıyla veya kendinizle paylaşamazsınız. Eğer listeyi Chrome tarayıcısını kullanarak bilgisayarınızda oluşturduysanız ve ona mobil cihazınızdan erişmek istiyorsanız, bu listeyi en baştan mobil cihazınızda oluşturmanız gerekecek.

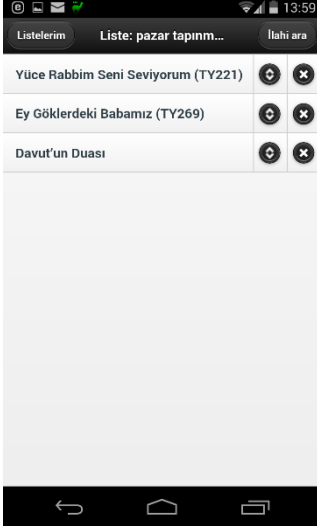
Uygulamanın bazı basit ayarları da bulunmaktadır. Bunların arasında metin boyutu, akortları gösterip göstermemek, çevrilmiş ilahilerin orijinal metinlerini görüntülemek, ekranı açık tutmak ve kullanım bilgilerini görüntülemek vardır. Bu özellikler yine kullanılan cihazda ayarlanıp cihazdan cihaza eşitlenmez.

Değerlendirme

Temel olarak Tapınma Önderi Türk Hristiyan toplumunda önemli bir açığı kapatıyor. Sadece Android sürümünün 5000 defadan fazla indirilmesi⁴ bunu açık bir şekilde gösterir. Ayrıca, Hristiyan şarkıların ve ilahilerin kayıtlarını bulmak çok zor. Türkiye'de bunları satan tek tük satış mağazaları var, özellikle çevrimiçi indirme imkânları daha kısıtlı.⁵

Bu uygulama aracılığıyla her durumda ilahilerin düzgün bir şekilde okunması veya müzisyeni olmayan topluluklarda enstrümantal eşliği sağlanabilir; tapınmayı yöneten kardeşler kolaylıkla yeni ilahileri öğrenebilir. Uygulamanın sadece bu özelliği bile gerçekten büyük bir nimet⁶ ve birçok kaydın düşük kalitede oluşunu telafi ediyor. Ayrıca kullanım kolaylığı ve Türkçeye tercüme edilmiş ilahilerin orijinal dillerdeki karşılığının olması yabancı kardeşler için çok yardımcı oluyor.

Listeler tapınma seanslarını hazırlamak için çok kullanışlı ve ücretsiz olarak indirebileceğiniz Tapınma Önderi OpenSong veri tabanıyla bağlanınca⁷ çok önemli bir kaynak oluyor. Buradaki büyük eksik listeleri paylaşamamaktır. Bu uygulamalar mobil cihazlarda kullanılmak üzere yaratıldı. Listeyi e-posta veya Facebook aracılığıyla kendimize veya tapınmada yardımcı olan kardeşlere gönderebilme imkânımız olsaydı gerçekten çok yardımcı olurdu ve mobil altyapısının önemli bir parçasını avantajlı bir şekilde kullanırdık. Hatta içeri veya dışarı aktarma komutu olsaydı, daha da kullanışlı olurdu. Dışa aktarılan dosya OpenSong'a yüklenebilecek seans formatında olsaydı ve oraya aktarılabilseydi, daha da güzel olurdu. Böylece tapınmaya hazırlık daha da basitleşirdi. Burada Firefox, Internet Explorer ve Windows Phone alt yapıları geliştiricileri tarafından gerekli geliştirmelerin göz ardı edilmesinin de üzücü olduğunu ifade etmeliyim. Bunlar en popüler alt yapı olmazsa da, bunları kullanan bir sürü insan var ve onlar bu sebepten ötürü uygulamanın güzelliklerine ulaşamıyorlar.

Eksiklere değinmişken, arabirim Türkçesi bayağı zayıftır. Anlaşılır ama birçok yazı ve gramer hatası var. Bunların gözden geçirilip düzeltilmesi uygulamanın kalitesini çok artırır. Uygulamanın güzel yanı, mobil cihazınızın dilini algılayıp onu göstermesidir.

İlahilere gelince, ilahi sayısının bu kadar artması çok sevindirici! Tapınma Önderi ilahileri toplumun katılımıyla ekler ve düzeltir. Bu özellik ilahilerin çoğalması ve temiz tutulması açısından iyidir, ancak "resmi" sözlerin bozulmasına yol açabilir. Tapınma Önderi'ni geliştiren ve yöneten kardeşlerin burada dikkatli olması gerekiyor ki *Tanrı'yı Yüceltelim* ve *Tanrı'nın Çocuklarıyız*⁸ gibi yayımlanmış yapıtlardan gelen ilahilerin sözleri bir ya da iki bireyin isteği üzerine değiştirilmesin. Akortların olması iyi olsa da, bazı müzisyenler sadece kulaktan çalmayı bilmedikleri için notalara ihtiyaç duyarlar. Bu notalar Tapınma Önderi sitesi tarafından şimdilik sunulmuyor ve bir eksik olarak görülebilir.

Temel olarak Tapınma Önderi önemli bir boşluğu dolduran bir uygulamadır. Türk kilisesine bir nimettir ve kullanım kolaylığı ve ilahi bolluğu önemlidir. Uygulamanın daha iki yaşını doldurmuş olmaması eksiklerini açıklar. Bu eksiklerin çoğu biraz çaba ile kolayca giderilebilir. Diğerleri toplumun katılımına bağlı olduğundan dolayı, uygulamanın ve bağlı oldukları web sitesinin yöneticileri tarafından takip gerektirir. Ancak uygulamanın bu sürümünü göz önünde bulundurarak, sadece beş üzerinden üç derecelendirmesini verebileceğim. **E**

Sonnolar

¹ *Tanrı'yı Yüceltelim 5* (İstanbul: Yeni Yaşam Yayınları, 2008).

² *Tanrı'yı Yüceltelim 3-5* notalı kitap 2009 yılında yayımlandı ve stokları çok çabuk tükendi. *Tanrı'yı Yüceltelim 1-2* notalı kitabı ise en az 2009 yılından beri yayın dışıdır ve bulunmamaktadır.

³ Tapınma Önderi < <http://ilahiler.yasamkilisesi.com/> > (14 Kasım 2014 tarihinde erişilmiştir). Türkçe hariç mevcut olan diller: Almanca, Arapça, Estçe, Farsça, İngilizce, İspanyolca, İsveççe, Kırgızca ve Kürtçe.

⁴ "Tapınma Önderi – İlahi Kitabı", *Google Play Store* < <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mzealey.worship.leader> > (14 Kasım 2014 tarihinde erişilmiştir).

⁵ Örneğin, İstanbul'da Sera Kitapevi ve çevrimiçi olarak sadece Shema Müzik < <https://radioshema.net/muzik> > vardır.

⁶ Ancak bunun bir yan etkisi de mevcut olan CD ve dijital albümlerin satın alınmamasıdır. Böylece yeni ilahileri ve şarkıları yaratmak için bunca emek harcayan kardeşlerin bir şekilde hakkı yenmiş oluyor ve daha çok Hristiyan müziğin prodüksiyonunu sağlayabilecek olan maddi kaynaklar yitiriliyor.

⁷ Bunu nasıl yapabileceğinizi öğrenebilmeniz için e-manet'in 34. sayısında (Ocak-Mart 2014) "OpenSong ile Tapınma Yönetimi" başlıklı makalemi okumanızı öneririm.

⁸ *Tanrı'nın Çocuklarıyız* (Ankara: Kucak Yayıncılık).